

59964

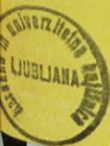

25

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XXXVII
MAREC 1970

LA VIDA
ESPIRITUAL

La carta del Secretario General de la ONU al Papa

“Santidad, estoy hondamente impresionado por su inspirado mensaje sobre la Paz.

Todos compartimos la profunda angustia y la aguda preocupación por los trágicos y peligrosos conflictos que aún persisten en varias partes del mundo; angustia y preocupación elocuentemente evocadas por su Santidad el primer día del año, “Jornada de la Paz”.

Ojalá podamos esperar que, al menos en algunas de estas situaciones de conflicto, el año 1970 nos permita ver algún progreso hacia la paz. Aprecio muy especialmente el afán de Su Santidad para que las Naciones Unidas logren ser mas eficaces en sus importantes tareas.

En nuestros esfuerzos por conseguir un mundo mejor, todos los que trabajamos diariamente en las Naciones Unidas encontramos fuerza y aliento en el aprecio y estima que tinene Su Santidad de los fines y propósitos de nuestra Carta Constitucional.

Esperemos que en 1970, año en el que se cumple el veinticinco aniversario de nuestra Organización, los líderes mundiales harán todos los esfuerzos posibles para integrar en la política de sus respectivas naciones los ideales de paz, justicia y progreso, que continuan siendo nuestras metas comunes.

Acepte Su Santidad el testimonio de mi profuudo homenaje y respeto.”

U Thang

duhovno življenje

UVODNIK	Po novem postu	130
BOGOSLUŽJE	Nekaj se je porušilo, toda sezidana je bila veličastna stavba	132
	Bogočastje — prvenstveni namen nedelje ..	143
	Osebna molitev in liturgična obnova	172
SODOBNA VPRAŠANJA	Slovenske šole v tujem svetu	131
	Srednik med nebom in zemljo tudi danes ..	138
	Ob mejah življenja	154
	Dogmatična konstitucija v Cerkvi	182
RAZNE STVARI	Razgovor z izseljenskim duhovnikom dr. Priateljem	136
	Katoličani severnega Vietnama	141
	Vprašujete — odgovarjamo	146
	Rast mladih cerkva	148
	Anekdote o Pavlu VI.	150
	Deset misli za medsebojno življenje	192
V DRUŽINI	Blagor hiši	160
	Mati zapisuje in vprašuje	161
	Pet minut kramljanja	163
	Molitev matere za otroke	164
	Kaj pravite?	165
ZA MLADINO	Molitev 19-letnega fanta	166
	Kaj pravi zgodovina o Kristusu	167
	Pismo dekletu, ki išče fanta	168
	Mladostna kriza vere	170
NOVICE	Slovenci po svetu	184
	Svetovne novice	186
	Novice iz Slovenije	189
ROMAN	Ribičeve sandale	175

PO NOVEM V POSTU

Liturgična konstitucija, prvi veliki tekst drugega vaticanskega cerkvenega zbora, naroča v 109. členu, naj bi verniki v postnem času

*bolj spoznali božjo besedo,
bolje molili,
bolje delali pokoro
in bolj živo obnovili svojo vero
ob spominu na krst.*

Bolj spoznavali božjo besedo! Največja nesreča današnjega sveta je verska nevednost. Ko bi se ljudje zavedali, kaj je Bog, bi ne bili ateisti. Če bi brezbrizni verniki bolj prodrli v skrivnost vere, bi opustili mlačnost. Postali bi resnični kristjani.

Bolje molili! Mnogi nič več ne molijo. Številni molijo iz navade. Zato pa je tako malo milosti v dušah ljudi. Zato toliko greha. Tu je vzrok odpadov. Ko bi bolje molili, bi bili bolj srečni.

Bolje delali pokoro! Cerkvena postna zapoved je zaradi današnjih razmer zelo lahka. Božja zapoved, delati pokoro, pa veže vse. Cerkev opozarja, naj verniki poleg težav in stisk, ki jih nudi vsakdanje življenje, svoje telo zatairajo še s kakimi prostovoljnimi dejanji zatajevanja in tako spolnijo božjo zapoved o pokori. Načini pokore so trije: molitev, post, miloščina. Odpovejmo se zabavam, kinu, pijačam, tobaku, sladkari-

jam in podobnemu. V postu zlasti radi molimo žalostni del rožnega venca in križev pot. — Spokornost obsega tudi dela ljubezni, dela telesnega in duhovnega usmiljenja, miloščino v vseh oblikah. Skrbimo npr. za zanemarjene in zapuščene bolnike. Prenehajo naj se medsebojni prepiri in mržnje v družini, sovraštva naj se poravnajo. Velikodušno si odpuščajmo. Varujmo se greha jezika, postimo se v govorjenju, da bomo obrodili vreden sad pokore.

Bolj živo obnovili svojo vero ob spominu na krst! Krščansko življenje, življenje božjega ljudstva, je največji zaklad, svetopisemski biser. Po neizmerni dobroti nam je bilo podarjeno pri krstu. Pri spovedi ga spet obnovimo ali olepšamo. Duhovno prenovljeni postanemo zmožni živeti polno življenje...

Samo še nekaj tednov nas loči od velike noči. V tem času bodo še duhovne obnove po raznih okrajih, duhovne vaje za mladino, veliko priložnosti za prejem svetih zakramentov, več časa za versko branje in molitev ter polno možnosti za dobra dela.

Bodimo kristjani na celi črti! Katoličani, kot jih želi Bog, ki je govoril na drugem vatikanskem cerkvenem zboru!

A. S.

SLOVENSKE ŠOLE V TUJEM SVETU

Slovenske šole v tujini so neprecenljive važnosti v verskem in narodnem oziru; da, tudi če noben izmed otrok ne bi videl Slovenije, so naše izredno bogastvo, ki ga ne smemo za nobeno ceno zapraviti.

V Slovenski šoli naša mladina v materini besedi spoznava Boga. Pa tudi če odmislimo jezik, lahko mirno zatrdimo, da ji slovenski duhovniki veliko bolj uspešno pomagajo do bogastva vere, kot bi morda to storili domačini, največkrat ne duhovniki in često v kratkem času. Ideal naj bi bil: oboje!

Poleg vere pa naše učiteljstvo posreduje mladini lepoto slovenske besede, slovenskih pesmi in navad; seznanjajo jo s kraji, kjer so živeli njihovi starši. Otroci se nehote navzamejo slovenskega duha. V mladih srcih se vžge ponos da so hčere in sinovi slovenskih staršev. Slovenstvo in seveda še bolj versko znanje ter življenje po veri jih ne okrne, ne razdvoji, ampak le obogati.

Starši, ki pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo in spremljajo pouk, pripravljajo hčeram in sinovom doto, ki je več vredna kot hiša, zemljišče, avto ali katerakoli stvar.

Naj ne bo zato družine, ki ne bi z veseljem in z zanimanjem pošiljala svojih otrok v slovenske šole, ki so stebri našega slovenstva in vere v Argentini.

NEKAJ
SE
JE
PORUŠILO,
TODA
SEZIDANA
JE
BILA
VELIČASTNA
STAVBA

Znani liturgični strokovnjak prof. Jungmann je v dunajskem tedniku Die Furche v soboto, 13. decembra 1969, objavil članek z gornjim naslovom. Jungmann je pripadal dvanajstčlanski komisiji, ki je pripravila novi mašni obred, zato nedvomno „veliko ve“. Njegove misli so zanimive tudi za nas. Za uvod je svojemu članku zapisal tele besede:

Ko so l. 1508 podrli staro bazo sv. Petra v Rimu, da je mogla na njenem mestu nastati nova, mogočna cerkev sv. Petra, je med ljudmi za to odgovorni graditelj Bramante dobil naziv: maestro ruinante (mojster-podiralec). Arheologi našega časa, ki do danes velikemu arhitektu niso mogli odpušiti tega dejanja, soglašajo s to sodbo.

Tega dogodka se bo danes domislil marsikdo, ako se na višku liturgične reforme, ki smo ga dosegli na prvo adventno nedeljo 1969, ozremo nazaj na tisto, kar se je zgodilo. Veličastna nova zgradba je bila pozidana, toda zgrajena je bila na razvalinah častitljive zgradbe, v kateri so naši predniki prebivali in molili v njej poldrugo tisočletje. Zato je osveščenost o izgubi in pridobitvi mogočnega dela pač na mestu.

Mi stojimo nekako na koncu postopka, ki se je začel s tako imenovanim liturgičnim gibanjem. Odkrili so bili vrednote liturgije, jedrnato pobožnost, ki je v svoji strnjjenosti nasprotna tistemu na-

činu pobožnosti, ki je bil podedovan iz zadnjih stoletij, s svojo težnjo k obrobnim rečem. Z novovnemo so začeli preučevati zgodovino te liturgije; že v 17. stoletju je bilo opravljenega precej dela. Postalo je jasno, tudi ta liturgija je bila nastala. Rasla je iz bistvenega jedra Kristusovega oznanila in iz začetnega navdušenja; a prerasle so jo tudi in deloma prekrile drugotne sestavine. Nazadnje je okostenela; a pod trdo skorjo se je še vedno ohranila dragocena dediščina: tisto, kar je Kristus hotel in kar so očetje ustvarili — in kar je moglo spet postati živa posest.

To je hkrati pomenilo, da so bile nekdanj liturgične oblike spremljive. Postale so relativne. Liturgično gibanje se je zadovoljilo s tem, da je obstoječe stvari izrabilo v okviru predpisov. Študij zgodovine je dal poguma za korak dalje in za klic po reformi.

Nepotrebno naj odpade!

Reforma je prišla. Njeni prvi koraki so bili, da je zavrgla drugotna preoblikovanja: pogostno ponavljanje znamenja križa, poljuba oltarja in poklekovanja. Vselje nad ponavljanjem je ustrezalo slogu gotske umetnostne dobe, ki je že zdavnaj minila. Prav tako so odpadli drugotni dodatki iz iste dobe: 42. psalm na začetku in zadnji evangelij na koncu maše. Kar je nastalo kot soudeležba ljudstva, je bilo vrnjeno

ljudstvu: odgovori in vključitev v petje. Hude posledice je prinesel prehod k domačemu jeziku, ki je bil najprej uveden samo v berilih, nato raztegnjen na vse speve in nazadnje na vso mašo. To je vsemu bogastvu cerkvene glasbe, ki se je izoblikovalo skozi štiri stoletja, odtegnilo temelj. Na latinskih besedilih grajene skladbe velikih mojstrov tonske umetnosti in iz davnine preizkušena vnema cerkvenih pevskih zborov bodo sprva omejeni na umaknjena območja velikih praznikov in nekaterih velemestnih cerkva. Pri nedeljski maši povprečne župnije dobiva veljavo ljudsko petje. Liturgija je bila odprta vernikom za živo obhajanje.

Ne smemo pa tajiti: S tem so bile uničene tudi resnične vrednote. Ako je povprečen kristjan, ki mu „misal“ še ni bil postal neobhoden spremljevalec, le malo razumel potek maše, je ravno s prispevki glasbene umetnosti v tujem latinskem jeziku, v „jeziku Cerkve“, dobil vtis o nečem svetem. Čutil se je dvignjenega nad vsakdanjost. Srečal je neki višji svet in se je zavedel, da je temu svetu pripadal. In vse je ostalo v neki oddaljenosti, primerni za svete reči. V vzdušju spoštovanja se je čutil s svojo preprosto molitvijo lepo zavarovanega. Marsikomu je seveda mogla biti oddaljenost in zatrtost svetega pa prej dobrodošla zato, ker ni imela v sebi nobene jasne zahteve, in redko je glasbeni užitek zavzel

mesto iskrenega srečanja z Bogom. Toda izračun o izgubi je znat.

Kaj smo dobili

Kaj pa daje reforma pozitivnega? Vstop do svetišča je za vse prost. Splošno duhovstvo v moči krsta je uresničeno in se jemlje resno, ne da bi se o tem veliko govorilo. Vse poteka v svetli dnevni luči domačega jezika. Bogoslužje božje besede poteka med duhovnikom in ljudstvom. Nikjer predpisani, a že zelo razširjeni „oltar proti ljudstvu“ ohranja ta potek „med duhovnikom in ljudstvom“ tudi za mašo vernikov (evharistični del).

Ta razumljiva jasnost napravi božjo službo hkrati za to, kar je na začetku tudi bila: za najvažnejšo obliko oznanjevanja vere v vernem občestvu. „Kolikorkrat to delate, oznanjate smrt Gospodovo.“ Kristjan se v svetem zboru, v molitvi in daritvi maše zave, kaj kot kristjan ima. Če v mašnih hvalospvih in novih evharističnih molitvah dojame zahvalo in hvalo za to, kar nam je v Kristusu podarjeno, z novim veseljem izreče: Amen. Liturgija more tiste, ki živijo s Cerkvijo, narediti za boljše kristjane. Njih pobožnost se bo poglobila in jim bo pomagala živeti sredi Bogu odtujenega sveta kot kristjani.

Marsikatero obrobno kristjane, ki so se doslej še udeleževali božje službe, pa to ne bo kar tako

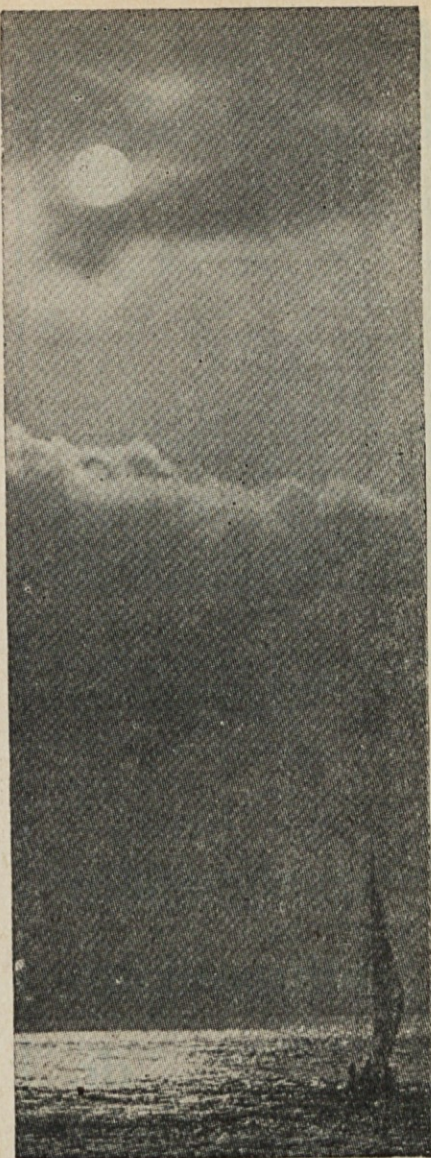

pridobilo, ampak prej odbilo. Čutili so, da so brezobzirno soočeni s tisto vero, ki so jo imeli za svojo. Premalo upoštevajo, da sega krščanstvo daleč preko izpolnitve „religioznih potreb“. Kot izkušen dušni pastir ugotavlja dunajski župnik Joseph Ernst Mayer glede na te „v Boga verujoče“: „Čim bolj razumljive postanejo molitve Cerkve, tem očitnejša postane duhovna oddaljenost.“ Zato je kaj lahko, da postane reforma liturgije za marsikatero povod, da obrnejo Cerkvi hrbet.

Kakor drevo spomladi

Jasne oblike, poudarek na bistvenem in odpoved okrasnim dodatkom pomeni na začetni stopnji po reformi nujno neko osiromašenje. Pri tem osiromašenju pa ne bo ostalo. Novemu redu maše dodane „smernice“ dajejo veliko svobode v oblikovanju spevov. Nedavno objavljena rimska instrukcija zahteva, naj ne uporabljamo samo obstoječih zakladov cerkvenega petja, ampak naj tudi spodbujamo strokovnjake, da te zaklade množijo. Zaveštno osiromašenje današnje liturgije sme biti samo uboštvo drevesa pomladi, ko šele odganjajo brstiči — cvetovi in sadi bodo pa sledili.

Pokoncilski strokovnjak
Prof. Jungmann

Razgovor
Z
izseljenskim
duhovnikom
dr.
Prijateljem

1. Od kdaj deluješ v Nemčiji in kako si pričel z delom?

Že za časa študijev v Rimu sem od bližje spoznal delo naših izseljenskih duhovnikov v Evropi. Ker so bile potrebe res velike, sem se odločil, da ostanem v Evropi in sicer v Nemčiji. V začetku aprila 1964 sem prišel v Mannheim. Področje, ki mi je bilo odmerjeno, obsega skoraj celo jugozahodno Nemčijo in se razteza čez 7 škofij. Kot sedež sem izbral Mannheim, ker imam od tam kar dobre prometne zveze na vse strani. Prva naloga, pa tudi problem, je bila najti naše ljudi. Od dr. Felca, ki je iz Stuttgarta oskrboval tudi to področje, sem dobil ok. 30 naslovov naših ljudi. Pri cerkvenih in civilnih ustanovah sem nato dobival vedno več naslovov. Začel sem obiskovati rojake in kmalu organiziral slovensko službo božjo.

2. Kako je urejeno dušnopastirsko delo za Slovence v Nemčiji?

Računamo, da je v Zah. Nemčiji trenutno nad trideset tisoč slovenskih delavcev. Sedem duhovnikov nas je in dve laični pomočnici, ki delujemo med njimi. Pomaga nam še g. p. Janez Sodja D.J., ki obiskuje vsako prvo nedeljo v mesecu Slovence v Berlinu. Zaradi velike raztresenosti naših ljudi je delo zelo otežkočeno. Redno vsakonedeljsko mašo imajo samo v Münchenu, Oberhausnu in Essenu, drugod pa sicer redno, a

bolj ali manj pogosto. Za primer moje področje: redno slovensko mašo imam na trinajstih različnih krajih, najbolj redko štirikrat na leto. Najbolj oddaljena „postojanka“ je 400 km od Mannheima.

Hvala Bogu, je materialna plat v Nemčiji zelo ugodno rešena, ker ima Cerkev redne dohodke iz cerkvenega davka, katerega plačujejo tudi naši rojaki. Ta davek znaša ok. 1,5% bruto plače.

3. V čem je delo za Slovence?

Najprej verska oskrba. Vendar pa vzame veliko časa tudi socialno delo, kot npr. posredovanje pri raznih uradih, prevajanje dokumentov ipd. Organizacij, tudi verskih, nimamo, kar je razumljivo, če upoštevamo, da so ljudje le začasno v Nemčiji.

4. Kakšna je verska formacija vernikov?

Odgovor na vprašanje ni lahak. Odvisno je, od kod prihajajo ljudje, iz mesta ali z dežele, potem iz kakšnih družin. Zlasti to zadnje je važno. Kjer namreč starši pošiljajo otroke redno k verouku, prejemajo otroci dobro versko formacijo, saj traja redni pouk verouka 8 let. Na splošno lahko rečem, da je večina ljudi hodila vsaj nekaj let k verouku, za prvo obhajilo in birmo. Sicer pa velja, kot povsod: nekaj zelo dobrih (iz

nekaterih predelov Slovenije, kot npr. iz Prekmurja, nadpovprečno veliko), nekaj slabih, precej pa povprečnih in brezbriznih.

5. Verski tisk

Naše glasilo je Naša luč, katero izdaja Mohorjeva družba v Celovcu. Od celotne naklade ok. 7500 izv., razpošljemo v Nemčiji nad 4000 izvodov. Poleg tega prihaja med naše ljudi po nekaj sto izvodov Družine in Ognjišča.

6. Materialni in socialni položaj

Po nemških zakonih so tuji delavci tako v pravicah kot tudi v socialnem varstvu popolnoma ize-

načeni z nemškimi delavci. Seveda pa nastopijo za tujca v praksi včasih velike nevšečnosti, zapostavljanje in tudi izrabljanje. Med velike probleme spada stanovanjsko vprašanje. Socialne pisarne s hrvaškimi in slovenskimi nastavljenici, ki jih nemška Caritas odpira za jugoslovanske delavce v Nemčiji, skušajo pomagati v teh vprašanjih. O zaslužku lahko rečemo, da ljudje zaslužijo v Nemčiji tudi do štirikrat toliko kot v Sloveniji, vendar pa so življenjski stroški vsaj enkrat višji kot doma. Splošno velja, da so naši delavci zelo delavni in varčni.

7. Katoliška Cerkev v Nemčiji-

V nekaj besedah ni mogoče opisati dogajanje v Cerkvi, ki igra tako pomembno vlogo v pokoncilskem življenju cele Cerkve. Koncilski sklepi se sicer počasi, a vztrajno uresničujejo. Večjih pretresov Cerkev v Nemčiji še ni doživela. Ob pripravi narodne sinode v letu 1971 se očitno prebujata zavest soodgovornosti med laiki. Zelo pomemben je prispevek nemških katoličanov k raznim cerkvenim podpornim akcijam. Poleg cerkvenega davka, s katerim vzdržujejo svojo cerkev, darujejo pri štirih velikih nabirkah (za Misereor, Adveniat, Caritas in za misijone) letno še kakih 120 milijonov mark. Zdi se mi, da že ta poteza jasno kaže na življenjsko silo nemškega katolicizma.

Srednik
med
nebo
in
zemljo
tudi
danes

Med številnimi mešanimi obrazci je izredno lepa in ganljiva votivna sv. maša o Jezusu vélikem in večnem duhovniku, ki jo je za vesoljno Cerkev uvedel papež Pij XI. Stavi nam pred oči podobo Jezusa vélikega duhovnika v vsem njegovem skrivnostnem veličastvu. Vsebuje globoke resnice, ki so zares vredne, da jih ne samo kdaj pa kdaj razmišljamo, ampak da si jih vtisnemo globoko v dušo, jih vedno nosimo s seboj in iz njih živimo. To pa nikakor ni lahka reč. Pismo Hebrejcem, zadnje med listi sv. Pavla, ki med knjigami Nove zaveze najbolj obširno razlaga to skrivnost in ki ga bomo često navajali, po pravici toži, kako težko se verniki poglobe vanjo: „O tem bi nam bilo veliko govoriti, pa je težko razlagati, ker ste postali leni za poslušanje“ (Hebr 5, 11) Postni čas, bližina trpljenja in vstajenja Gospodovega, je najbolj primeren za taka razmišljanja.

Edinstveno, najvišje duhovstvo

Pismo Hebrejcem naziva Jezusa vélikega duhovnika ali nadsvečenika, uporablja grško besedo arhierj, kot se na na vzhodu še danes imenujejo duhovniki. Jezusovo duhovstvo je tako visoko nad vsemi nad duhovništvom Stare zaveze in nad svečeništvom v naši dobi, da v primeri z njegovim vse drugo tako rekoč izgine, otemni v njegovem blesku. Njegova podoba pa ne bo nikdar obledela in njegova moč ne usahnila: vsaka duhovniška

služba ali teži vanj ali pa zajema iz njega in k njemu vodi.

Najprej si moramo kratko pred oči narisati celotni potek Jezusove duhovniške poti. Ta vodi iz nebes nizdol na zemljo, v ponižanje, v višave, v poveličanje, nebeško slavo na Desnici Očetovi, kjer je Jezus véčno duhovnik v nebeškem svetišču. Druge poti, druge možnosti ni, ne zanj ne za njegove. Samo ta, ki iz ponižanja drži v slavo nebeškega bogočastja. Sv. Pavel jo je v pismu Filipljanom zarisal s krepkimi potezami, razlagajoč da je bil Jezus v božji podobi in „da je enak Bogu, ampak je sam sebe izničil, podobo hlapca nase vzel, postal podoben ljudem in bil po zunanosti kakor človek. Ponižal se je in je bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena“ (Filp 2, 7-9).

Duhovnik kot srednik med Bogom in človeštvom

Kristus je srednik med Bogom in človeštvom, povezuje nebo in zemljo že s svojo osebnostjo v dvojni, božji in človeški naravi, nato pa še z odrešilnim delom, ki ima svoj vrhunec v daritvi sv. križa, njegovi véliki maši. On je živi most med nebom in zemljo. Vpravo je duhovnik: „Zakaj vsak véliki duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga, da daruje dari in daritve za grehe“ (Hebr 5, 1).

Ustavimo se za hip pri tej misli: srednik med nebom in zemljo. Ali imajo te besede za modernega človeka sploh še pomen in smisel ali pa so vržene tja v praznino in ne najdejo v današnji miselnosti nobenega odjeka? Kaj nismo postali gluhi in brez čuta za duhovno resničnost? Kjer ni te osnove, so vse besede zastoj. Kdor nima smisla za to, kaj je Bog, kaj je človek in greh, tudi ne razume, kaj pomeni, da je Jezus edini večni duhovnik, ki zares človeštvo lahko spravi z Bogom in ga znova povede v nebeško svetišče. Zablodili smo, grešili smo, grešili, vsi, brez izjeme. Zato nimamo dostopa do Boga. Zato nam je potreben vodnik in svečenik, ki naj nas popelje v božjo bližino. „Zatorej, sveti bratje, ki ste deležni nebeškega poklica, glejte na poslanca in velikega duhovnika vere, ki jo izpovedujemo, na Jezusa“ (Hebr 3, 1).

Za duhovnika maziljen ob učlovečenju

On je Sin božji od vekomaj, za duhovnika pa je bil maziljen v času, ob učlovečenju. Ko bi ne bil postal človek, ako bi Jezus, recimo, bil angel in ne človek, bi ne bil naš duhovnik. Zakaj duhovnik mora biti vzet iz ljudstva, ljudstvu enak in za ljudstvo postavljen. Čim pa je po Očetovem klicu postal duhovnik, ostane vekomaj, ker tako se je glasila božja prisega: „Gospod je prisegel in se ne bo kesal:

Ti si duhovnik na veke, po redu Melkizedekovem“ (Ps 109, 110-4). „Ta pa ima, ker ostane, neminljivo duhovstvo. Zatorej more tistim, ki se po njem bližajo Bogu, tudi zveličanje vedno dajati, ker vedno živi, da prosi zanje“ (Hebr 7, 24-25).

Maziljen pa je bil za duhovnika že ob spočetju, ob učlovečenju, v prvem trenutku zemeljskega življenja. V telesu preblazene Device Marije ga je Sv. Duh sam mazilil za večnega duhovnika. Milost neložljivega zedinjenja z božjo naravo je njegovo maziljenje, njegovo posvečenje, dan njegove ordinacije. In tedaj, v prvem hipu, ko je stopil na zemljo, se je njegova duša na nadnaraven, edinstven, izreden način, ponudila Očetu v daritev, po nauku sv. pisma, ki veli: „Zato ob svojem prihodu na svet pravi: Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil: žgalne daritve in daritve za greh ti niso bile všeč. Tedaj sem rekel: Glej, prihajam — o meni je pisano v knjigi — da izvršim, ô Bog tvojo voljo... Po tej volji smo z daritvijo telesa Jezusa Kristusa posvečeni enkrat za vselej“ (Hebr 10, 5-7; 10).

Kakor življenjski program so te besede; skozi vse življenje ga je uresničeval. Vse njegovo delo in življenje ima neki daritveni značaj je kakor neprestano samodarovanje.

Msgr. dr. Vodopivec Janez

Katoličani severnega Vietnama

Duhovnik Tan Dinh Can se je postaral. Preje je bil župnik na fari Quyna Luu. Bil je dober, morada predober. Ko je stotisoče njegovih sorojakov v letu 1954 zbežalo na jug, da si zagotove svojo versko svobodo, se je duhovnik Can odločil, da ostane na severu. Hotel je ostati pri tistih, ki jim je bilo usojeno živeti pod komunističnim režimom.

Nekega dne je v njegovo cerkev stopilo nekaj komunističnih vojakov. Odvedli so ga. Preteklo je tri mesece, predno so ga njegovi farani spet videli. Sklonjene glave, upognjenih ramen, stiskajoč križ iz bambusa je bil Can nato pripeljan na cerkveni travnik, kjer je bilo zbrano ljudstvo, da izve za sodbo „ljudskega sodišča“. Proglashaen je bil za krivega izdajstva nad državo. Nato so ga odvedli

in od tedaj nihče več ni nič o njem slišal.

V severnem Vietnamu je verska svoboda zajamčena v členu 26 komunistične ustave. A dejstvo je, da je bilo od leta 1945, ko so komunisti prevzeli oblast, več mučencev, kot v katerikoli drugi dobi verskega preganjanja.

Po delitvi Vietnama v letu 1954 so bili vsi tuji misijonarji ali umorjeni ali pa pregnani. Tako je ostalo v deželi le kakšnih 300 duhovnikov-domačinov, ki so morali oskrbovati nekako tri četrt milijona katoličanov.

Ena izmed taktik v komunističnem Vietnamu je ta, da so duhovnike izolirali od Rima. Ni jim dovoljeno potovati v tujino. Nobenemu opazovalcu iz severnega Vietnama ni bilo dovoljeno prisostvovanje na koncilu kljub številnim tozadevnim papeževim prošnjam.

Krajevni duhovniki so pravzaprav konfinirani v lastnih zakristijah. Imajo le malo priložnosti, da bi obiskovali svoje farane. Vlada jih neprestano nadleguje z vsemi mogočimi šikanami. Mnogi od njih so bili dolgo časa zaprti za malenkostne prestopke. Drugi, kot npr. duhovnik Can, so enostavno izginili. Vsa duhovščina je pod strogim nadzorstvom PPF — ljudske policije.

Ko je Viet Minh prevzel deželo, je vse katoliške in protestantovske šole prevzela država. Semenišča so zaprta in cerkvena zemlja je prešla v državne roke. Skoro nemogoče je dobiti od države dovoljenje za popravilo ali prenavo cerkva. Vlada rada pripoveduje, kako podpira „patriotične duhovnike“, to je 15. upornih duhovnikov, ki so ustanovili „patriotično katoliško Cerkev“ in pretrgali vsako zvezo z Rimom. Skupaj z „Združenimi budisti Vietnama“ in „Vietnamskim združenjem kristjanov“ so leta 1965, ob praznovanju 10. obletnice „verskega osvobojenja“ izjavili, da podpirajo komunistično vlado.

V letu 1954, pred begom na jug, je katoliško prebivalstvo severnega Vietnama znašalo nekako 2 milijona, danes jih sever šteje 650 do 800 tisoč. Naseljeni so v glavnem v delti Rdeče reke v provinci Ninh Binh.

Življenje navadnega Severnovietnamca je težko, dvakrat težko, če je katoličan ali pa budist.

Mladi ljulje, ki se morajo boriti na jugu kot partizani ali pa delajo v industriji, nimajo pravega

poguma, da bi se poročali. Visoka taksa za poročno dovoljenje, ki ga izdaja komunistična partija in težko življenje vojnega časa manjšajo število mladoporočencev.

Ko se mlad par poroči, se mu priporoči, da naj ne ima veliko otrok. Trije otroci so od države določena meja števila otrok v družini. Če ima žena več kot tri otroke, je prisiljena narediti splav, nato pa jo sterilizirajo.

Nasilna evakuacija vseh za vojno pogrešljivih civilistov iz mest na podeželje, še bolj razbije družine, kajti otroci se morajo največkrat ločiti od svojih staršev. Starši, ki ne marajo poslati svojih otrok na deželo iz strahu, da jih ne bi več videli, ne dobe zanje živilskih nakazil.

Pa tudi če starši obdrže svoje otroke pri sebi, imajo le malo možnosti, da vplivajo na njihovo vzgojo. V vseh šolah se otrokom vbija v glavo tudi ateistični nauk. Katoliški otroci imajo le malo možnosti, da pridejo na visoke šole, najboljša služba, ki jo morejo dobiti, je delo v tovarni.

V zasebnem življenju se večina Severnovietnamcev drži svoje tradicionalne vere in verskih običajev, v javnosti pa večina skriva svoje versko prepričanje. Izjema so seveda kristjani.

Potrpežljivost je bila značilna poteza Vietnamcev od nekdaj. Kot narod so preživeli dolga leta tuje nadvlade, vojne in naravnih nezgod. Upajo, da bodo preživeli tudi to komunistično nesrečo.

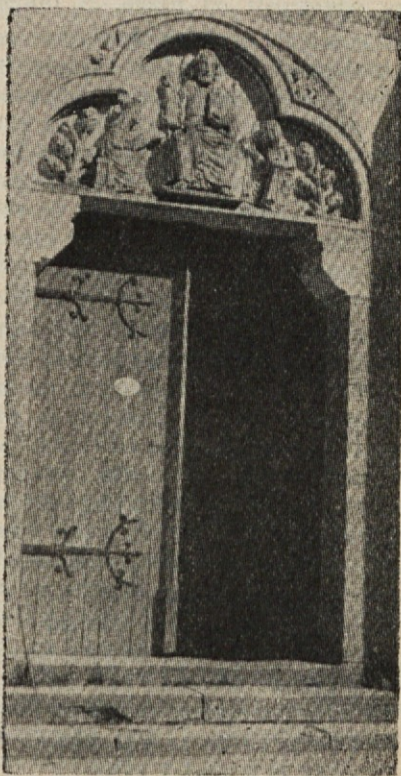
A. K.

v BOGOČASTJE — PRVENSTVENI NAMEN NEDELJE

Od vseh početkov je Cerkev stremila za tem, da bodi nedelja v resnici Gospodov dan. Zato je ta dan odlikovala s posebnimi značilnostmi, ki ga razločujejo od ostalih dni tedna. Prvi značilni element nedelje je bogočastje, sveto bogoslužje v čast troedinemu Bogu.

Pravzaprav smo dolžni slaviti in častiti Boga vse dni svojega življenja, ker smo bili v ta namen ustvarjeni, da ga spoznavamo, ga ljubimo in mu služimo in tako dosežemo večno zveličanje. Vendar pa je nedelja tisti dan v tednu, ko kristjani po božji volji in zapovedi Cerkve z udeležbo pri euharističnem bogoslužju izkazujejo Bogu v skupni molitvi in daritvi najvišje počeščenje, ki smo mu ga dolžni. Judovska sobota je častila Boga Stvarnika z obveznim počitkom; krščanska nedelja pa časti Boga Stvarnika in Odrešenika z občestvenim bogoslužjem, katerega prvenstveno dejanje je daritev sv. maše.

Dva razloga utemeljujeta in zahtevata našo bogovdanost in bogočastje: naš odnos stvari do Stvarnika in kristjanov do Boga, našega Očeta.

Bog je najvišje bitje, Stvarnik in Gospod nebes in zemlje, vseh vidnih in nevidnih stvari in tudi naš. Iz tega našega razmerja do njega izvira naša dolžnost, da ga kot takega priznamo in častimo, zavedajoč se naše stalne in popolne odvisnosti od njega. S takim priznanjem in češčenjem mu izkazujemo najvišjo čast, ki gre le njemu kot najvišjemu Gospodu. Verujoč, da je vse, kar smo in kar imamo, dar njegove očetovske dobrote, smo mu s češčenjem njegovega veličastva dolžni tudi zahvalo. Zavest naše odvisnosti od njega in množica telesnih in duševnih potreb, nas silita k ponižni molitvi, s katero ga prosimo, naj nam nakloni svojo milostno pomoč. Ker smo mu pa kljub stalnim dokazom njegove dobrote in ljubezni le pogosto nehvaležni, nezvesti in nestanovitni v njegovi službi, ga moramo prositi tudi odpuščenja in si prizadevati, da mu za svoje grehe zadoščujemo. Vse te dolžnosti najvišjega češčenja, zahvale, prošnje in zadoščevanja izvirajo za vse ljudi iz samega dejstva, da je Bog naš Stvarnik in smo vsi ljudje njegove stvari, ki imamo le od njega in v njem svoj obstoj in vse, kar je z njim v zvezi.

Po svetem krstu pa smo postali kristjani otroci božji, dediči nebeškega kraljestva in udje svete Cerkve. Iz tega novega, nadnaravnega razmerja do Boga izvirajo za kristjane izredne, nezasluzene pravice in prednosti, pa tudi njim odgovarjajoče svete in resne dolžnosti. Zadnji 2. vatikanski cerkveni zbor glede tega takole uči: „Tisti, ki so krščeni, so s prerojenjem in maziljenjem s Svetim Duhom posvečeni za sveto duhovstvo, da bi z vsemi dejanji krščanskega človeka darovali duhovne daritve in oznanjali mogočna dela njega, ki jih je iz teme poklical v svojo čudovito luč. Zato naj bodo vsi Kristusovi učenci stanovitni v molitvi in naj skupno hvalijo Boga ter dajejo sebe v živo, sveto, Bogu prijetno daritev“ (KC 10).

Vse te naše človeške in krščanske dolžnosti do Boga izpolnjujemo na najvrednejši in najodličnejši način pri občestvenem nedeljskem bogoslužju, glede katerega cerkveni zbor v svoji konstituciji o svetem bogoslužju pravi: „Ma-ti Cerkev zelo želi vse vernike privedi k tistemu polnemu, zavestnemu in dejavnemu sodelovanju pri bogoslužnih opravilih, ki ga od njih zahteva že bistvo bogoslužja in do katerega ima krščansko ljudstvo v moči krsta pravico in dolžnost“ (KB 14).

Čas, ki naj ga Bogu posvetimo

Ker smo vedno in v vsem od Boga odvisni, bi morali pravzaprav vedno nanj misliti, živeti v

njegovi pričujočnosti, ga častiti in po njem hrepeneti, saj je ne le naš Stvarnik in Odrešenik, ampak tudi naš končni cilj. V tem smislu je Gospod Jezus svojim učencem dejal, da „je treba vedno moliti in se ne naveličati“ (Lk 18, 1). Apostoli skušajo to Gospodovo naročilo osebno izvajati in isto priporočajo tudi vernikom. Sveti Pavel takole piše kristjanom rimske cerkvene občine: „V duhu bodite goreči; Gospodu služite; v molitvi vztrajajte“ (Rim 12, 12). Vernikom v Kolosah naroča: „V molitvi bodite stanovitni, čujte v njej in se zahvaljujte“ (Kol 4, 2). V Solunu zbranim vernikom pa piše: „Neprenehoma molite“ (1 Hes 5, 17). Z ozirom na te Gospodove in apostolske opomine piše Tertulijan: „Glede časov molitve ni nič predpisano, razen da molimo ob vsakem času in na vsakem kraju.“

Nedeljsko bogoslužje

Seveda nastane ob tem težava. Kako naj ta Gospodova in apostolska naročila izvajamo v dnevnem življenju, sredi svojih skrbi in opravil? Kako naj Boga vedno neprenehoma častimo? Kristjani so skušali tem svojim dolžnostim do Boga že od prvih časov zadostiti na ta način, da so posvetili molitvi gotove čase dneva in posebne trenutke in dogodke življenja. Posebej pa jim je že od začetka postal molitveni dan, dan skupnega, občestvenega bogoslužja, prvi dan po soboti, dan Gospodov, nedelja.

Prvi slovesni nedeljski shod no-vozaveznega božjega ljudstva se je izvršil na binkoštno nedeljo. Od tedaj naprej „so bili prvi kristjani stanovitni v nauku apostolov in bratski skupnosti in v lomljenju kruha in v molitvah“ (Apd 2, 42). Pod besedo „lomljenje kruha“ je treba razumeti daritev svete maše, med katero se pred obhajilom razlomi posvečeni kruh.

Ti nedeljski shodi so že od prvih začetkov tako značilni za življenje kristjanov, da so jih prav po tem prepoznavali kot Kristusove učence. O tem nam priča Plinij mlajši, cesarski namestnik v maloazijskih provincah Pontu in Bitiniji, ki cesarju Trajanu v posebnem pismu o kristjanih poroča: „Imajo navado zbirati se na določen dan, da molijo h Kristusu kot Bogu.“

Cerkev ima to skupno nedeljsko bogoslužje za tako važno, da ga vernikom naloži kot obvezno dolžnost. Ta dolžnost pa v prvi Cerkvi ne obstoja predvsem v tem, da bi se vsak vernik zasebno udeležil svete daritve, marveč da se udeleži skupnega shoda. „Naj bo vsakteri zvest v tem shajanju, da ne bo zmanjšal Cerkve s svojo nenavzočnostjo in ne bo Kristusovemu telesu odvzel enega uda. Kdor se z menoj ne združi, raztresa. Nikar torej sami sebe ne zaničujete, da bi raztresali telo Gospodovo. Kakšen izgovor bodo imeli pred Bogom tisti, ki se ne zberejo na Gospodov dan?“ (Nauki Apostolov iz 3. stol.).

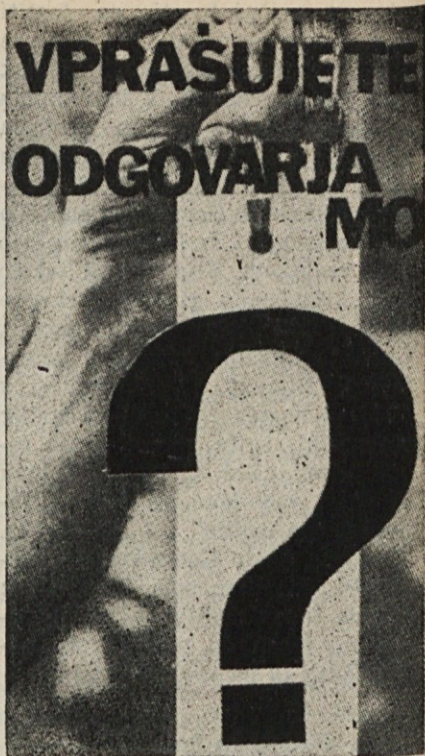
Navado skupnega nedeljskega bogoslužja so prevzeli celo puščavniki. Čez teden so živeli vsak v svoji samoti, v nedeljo pa so se zbrali k skupnemu evharističnemu bogoslužju. S tem so izpovedali, da jih na ta dan samota ne more posvetiti. Isto navado uzakoni v svojem redovnem pravilu sveti Benedikt, oče zapadnega menišтва, ki naroča, da se nedelja obhaja kot praznik, s skupno sveto mašo, ki naj se je udeleži vsa samostanska družina.

+

Nedelja s svojim skupnim, občestvenim evharističnim bogoslužjem torej predstavlja v Cerkvi od vseh početkov bistven element krščanskega življenja. Brez te zveste, zavestne in dejavne udeležbe pri nedeljski božji službi je resnično in polno kršansko življenje nemogoče, s tem pa tudi nemogoče izpolnjevanje prve in pglavitne krščanske dolžnosti, ki je češčenje božjega veličastva.

Pomenljiva je v tem pogledu izjava koncila, kjer zbrani škofje takole govore: „V vnemi za gojitev in obnovo svetega bogoslužja po pravici vidimo znanje previdnostnega božjega vodstva v naši dobi — mimohod Svetega Duha v njegovi Cerkvi; to daje poseben pečat njenemu življenju in celo vsemu sodobnemu verskemu čutenju in delovanju“ (KB 43).

Alojzij Košmerlj

Ali sme katoličan verjeti v evolucijo? Ali evlucijski nauk ne nasprotuje svetemu pismu? Ali je mogoče evolucijo združiti s krščanskim naukom o življenju? Ali ni evolucija dokazala, da človek izhaja iz živali?

Bog je stvarnik vseh stvari. Stvari in življenja na svetu ne bi bilo brez Boga kot njih počela. Vse stvarstvo, pa tudi vsaka stvar posebej končno izhaja iz stvariteljske volje božje. Zmotno je torej

kar je znani filozof Huxley trdil ob praznovanju darwinistične teorije (1959): „Zemlja ni bila ustvarjena, ampak se je razvila iz nič. Enako so se tudi rastline in živali razvile iz materije. Pa tudi človek se je razvil in sicer po duši kot po telesu.“ Katoličani te evoliucijske teorije, pa tudi katerekoli ateistične razvojne teorije ne moremo sprejeti, ker izključujejo Boga iz procesa evolucije.

Evolucija je eden izmed mnogih načinov, ki se ga je Bog lahko poslužil pri proizvodbi živih bitij. Lahko je v začetku ustvaril le eno ali nekaj vrst, katerim pa je dal sposobnost, da se izpopolnjujejo in razvijajo v popolnejše rastlinske in živalske vrste. Znanstveniki so s svojimi raziskovanji na polju primerjalne anatomije, embriologije in drugih znanosti našli zadosti razlogov za trditev, da se je Bog res poslužil tega načina. Seveda raziskanja še daleč niso zaključena, da bi od znanstvenega mnenja mogli narediti zaključek, da se je evolucija tudi res izvršila. Je še veliko vprašanj nerešenih, ki zahtevajo verodostojnega odgovora in mnogi resni znanstveniki sploh dvomijo, če se bo dala evoliucijska teorija kdaj zadostno dokazati.

Evolucija človeka pa predstavlja poseben problem zase zaradi njegove duhovne in nesmrtnosti duše. Katoličani zavračamo mnenje, da bi se mogla človeška duša razviti iz živalske. Bog direktno ustvari vsako človeško dušo posebej,

najbolj verjetno v trenutku, ko se združita moška in ženska življenjska klica. Kaj pa glede človeškega telesa? Katoličani so svobodni, da lahko sprejmejo teorijo o evoluciji človeškega telesa iz živali, po pameti pa seveda zahtevajo, da se to prej strogo znanstveno dokaže.

Odločilno vprašanje človeške evolucije je: kateri je izvor prvega človeka? Bog ga je lahko izoblikoval iz predobstoječe neorganične snovi, lahko pa je za to uporabil tudi že kako obstoječe živalsko telo. V obeh primerih je Bog stvarnik človeškega telesa. Oba načina sta tudi združljiva z opisom, ki ga o stvarjenju človeškega telesa podaja sveto pismo. Ne Cerkev ne svetopisemski pisatelj nista povedala, kaj je treba umeti pod besedami „prst zemlje“.

„Proč izpred mene v večni ogenj“ (Mt 25, 44), to so besede, ki jih bo izgovoril Sin človekov pri vesoljni sodbi. Resnica o peklu se mi zdi v nasprotju z drugo resnico da je namreč Bog neskončno usmiljen.

„Temeljna resnica kat. vere je, da je Kristus umrl za vse ljudi. V večnosti bodo vsi ljudje priznali, nekateri z neizmerno hvaležnostjo, drugi takorekoč proti svoji volji, da je Kristus umrl res za vse ljudi, in da je storil tudi vse potrebno, da bi se mogli vsi zveličati. Pekel bi prenehal biti pekел, če pogubljeni ne bi bili primorani priznati, da so v peklu po svoji in ne po božji krivdi. Prav

zavest, da jim je bila dana resnična možnost, da se zveličajo, bo ena najhujših muk pogubljenih — črv obupa, ki bo mučil njihovo vest brez miru in prestanka.

Isti Bog, ki se je razodel v Kristusu kot neskončno usmiljenje, je pa tudi razodel, da dokončna odločitev o naši večnosti pade v tem življenju. To odločitev storimo mi, ne Bog. Bog vsakemu ponuja svojo odrešilno ljubezen, a nikogar ne sili, da jo sprejme. Bog jemlje človeka nad vse resno. Svobodnega ga je ustvaril in svobodnega ga hoče odrešiti, čeprav ve, da s tem tvega možnost, da bo to svobodo kdo nepravilno uporabil in tako odklonil njegovo ljubezen. Pekel razodeva vso resnobo božje ponudbe in veličino človekove svobode. Če torej človek v tem življenju polnozavestno in dokončno odkloni ponudbo božjega odrešenja, postane ta odločitev ob smrti nespremenljiva in nepreklicna. Bog dokončne svobodne človekove odklonitve ne more več spremeniti. Kamor drevo pade, tam obleži, pravi sveto pismo.

Kaj sledi iz te resnice? Vera v božje usmiljenje nam nalaga, da z vso resnobo sprejmemo ponudbo Kristusovega odrešenja. Kdor pa bi božje usmiljenje hotel imeti za ščit, za katerim bi hotel tu na zemlji nekaznovano zavračati zahteve božje ljubezni, ta bo moral nekoč na sebi občutiti, da je Bog ne le neskončno usmiljen, temveč tudi neskončno pravičen.

AKU

Rast mladih Cerkva

Leta 1969 je Cerkev v oznanjevanju evangelija v Afriki in Aziji zelo napredovala.

Najnovejše misijonske statistike ugotavljajo, da so misijonski uradi 1. januarja 1969 prevzeli skrb za 819 cerkvenih področij: za 122 nadškofij, 540 škofij, 6 samostojnih opatij, za 72 apostolskih vikariatov, 76 apostolskih prefektur, 2 svojepravna misijona in 1 apostolsko administracijo.

Misijonske statistike poročajo tudi, kako je v mladih Cerkvah na ozemljih Afrike in Azije, odvisnih od Kongregacije za širjenje vere, v desetletju 1957—67 naraščalo število katoličanov, duhovnikov in škofov.

Afrika: V desetletju od 1957 do leta 1967 se je število katoličanov pomnožilo od 17.711.293

na 29.148.323; duhovnikov od 1811 na 3.355; škofov od 18 na 101.

Azija: V istem desetletju (1957 do 1967) se je število katoličanov dvignilo od 8.785.855 na 13.231.100 duhovnikov od 5.694 na 9.078; škofov od 61 na 122.

Vendar rast mladih Cerkva ne napreduje povsod enako. Indijski cerkveni letopis za leto 1969 poroča, da število katoličanov v Indiji hitreje raste ko število vseh previvalcev. Tuli katoliška skupina v Burundi zelo hitro napreduje, čeprav zelo pogreša duhovnikov in življenjskih potrebščin za telo.

V Afriki sta v zadnjih mesecih leta 1968 nastali dve novi državi: Swazilandia (6.9.) in Guinea Ecuatomayor (12.10.), izmed katerih je v zadnji največji odstotek katoličanov med vsemi drugimi državami.

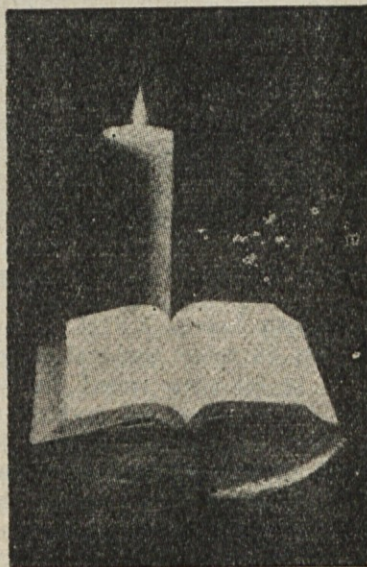
Mons. Pignedoli, tajnik Kongregacije za oznanjevanje evangelija, je na svojem potovanju po Seulu (Koreja) ugotovil veliko življenjsko silo južnokorejske Cerkve. Opozoril je nanjo tudi papež Pavel VI. tedaj, ko je proglasil 24 korejskih mučencev za blažene.

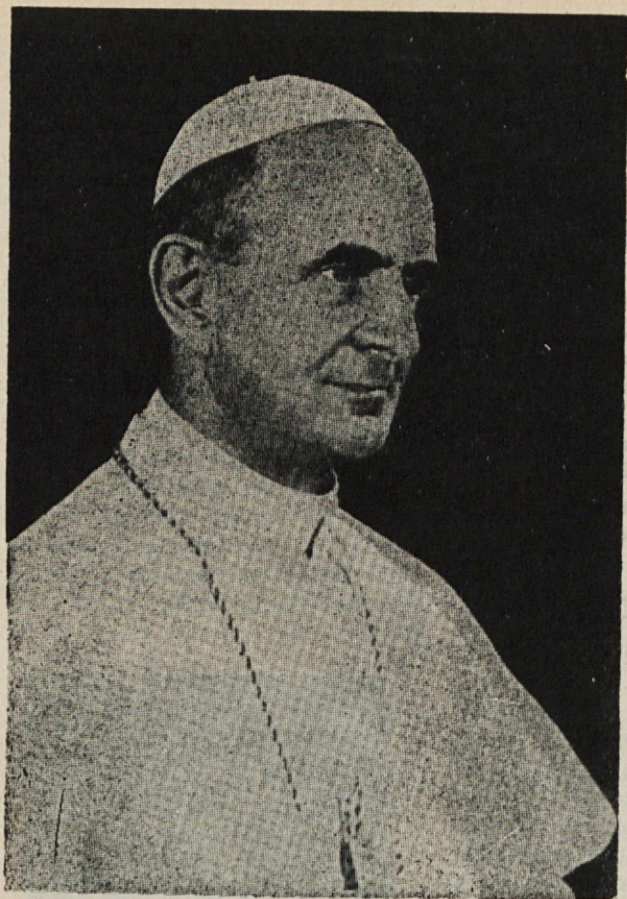
Dne 5. januarja je bil v Osrednji Afriki posvečen prvi škof, mons. Joahim Nayen. Tako je vedno manj dežel, ki nimajo svojih lastnih škofov. V Berberati (Osrednja Afrika) je bil posvečen prvi domačin za škofa, na planoti Nove Gvineje prvi domači duhovnik, v škofiji Taunggyi so prejeli mašniško posvečenje prvi duhovniki iz rodu „Padauna“. Vse to

dokazuje, kako Cerkev nastaja in raste že med vsemi človeškimi rodovi in plemen.

Znamenje trdnega zdravja Cerkve v mnogih pokrajinah Azije in Afrike je tudi vedno večje število duhovniških in redovniških poklicev. Višje semenišče v pokrajini Mayidi (Kongo, Kinshasa) in višje semenišče v pokrajinah Kachebere (Malawi) za Malawi in Zambijo imata vedno več gojencev. Poklici rastejo tudi vedno bolj v Indiji. Posebno so se pomnožili od leta 1957 do 1966. Veliko je duhovniških in redovniških poklicev v Rodeziji na Koreji. Na Japonskem pa poklici rastejo počasi, vendar pa je Japonska dežela, ki ima, če jo primerjamo z malim številom katoličanov, največ duhovnikov.

G. M.

Anekdote

0

Pavlu VI.

ŠTIRJE ŠKOFJE SO GA UČILI semenišču komaj 5 mesecev, manj kot pol leta.

O papežu Janezu XXIII. pripovedujejo, da se je norčeval iz sebe, da je bil eden izmed duhovnikov, ki je največ let preživel v semenišču. Papež Pavel VI. pa je dosegel drug rekord. Bil je duhovnik, ki je preživel v semenišču najmanj let. Tisti, ki poznajo njegovo življenje, pravijo, da je bil v

Sedanji papež pa je pridobil v svojem življenju še en zanimiv rekord. Imel je štiri profesorje, ki so pozneje postali škofje. P. Elchisto Melchiorri, njegov profesor moralke, je postal škof v Tortoni. P. Janez Krstnik Bosio, ki je tudi poučeval moralke, je še

danes nadškof v Chieti. P. Dominik Menna, ki je bil njegov profesor cerkvenega prava, je postal škof v Mantovi. P. Mario Tocabelli je bil njegov profesor sve-tega pisma. Malo pozneje je postal škof v Sieni.

Janez Krstnik Montini je si-cer obiskoval semenišča, delal v njih izpite, vendar zaradi slabega zdravja, ki se kar ni hotelo prilagoditi semenškemu redu, je živel doma v svoji družini.

Kljub vsemu temu je sijajno napredoval. O tem se še bolj pre-pričamo, če beremo knjigo J. M. Javierrea „Pavel VI., rimski škof“. V njej pravi, da je bogoslovec Montini v prostem času pomagal župniku pri Svetem Janezu. Tu se je razumnost njegovega pomočnika povzpela v tako višino, da ga je župnik prosil, naj mu sestavi pridige (homilije) za nedelje. Bogoslovec Montini je to storil, bla-gi, ponižni župnik pa se jih je potem na pamet učil.

PAPEŽEV PRVI UČITELJ

Med mnogimi življenjepisi se-danjega papeža se posebno odliku-je Javierrejev. J. M. Javierre je namreč napisal knjigo „Pavel VI., rimski papež“. Knjigo je pisal z veliko iskrenostjo in človeško to-plino. Dih prisrčnosti in vedrosti ve-je iz nje. Pripoveduje nam o Ecehijelu Malizia, prvem učitelju papeža Pavla VI. Naj nam govori o svojem učencu ta učitelj sam!

„Pred šestdesetimi leti sem učil brati in pisati Janeza Krstnika (Montinija), sedanjega papeža. Bil sem njegov prvi učitelj. Prvi sem mu peresnik položil med prste.

Ta šola za majhne otroke se je imenovala zavod Ricci. Ta zavod so zlasti dobrostoječe družine izbirale za svoje otroke.“ Malizia se dobro spominja, da je bil Janez Krstnik Montini bled, suh in imel živahne, nemirne oči.

Potem nadaljuje: „Včasih sem ga moral potegniti za ušesa. Kadar je bil sam, si ni upal niti kaš-ljati, v družbi drugih učencev pa je bil nemiren in nagajiv.“

„Spomnim se, spomnim se, da ste me vlekli za ušesa,“ mu je v šali očital kardinal Montini.

Njegov učitelj Malizia pa je bil v zadregi, ker so to slišali drugi ljudje. Zato je to hotel pred njimi prikriti z besedami: „Gospod kar-dinal, pri vas to ni bilo potrebno, ker ste bili vedno zelo pridni.“

ODLOMEK IZ PAPEŽEVE MLADOSTI

Jožef L. González, ki je napisal knjigo „Papež Pavel VI. v zgod-bah“, pravi v uvodu v to zgodbo, da so vsi, katere je vprašal, kaj vedo o papežu, začeli pripovedo-vati z besedo: „Spominjam se...“ Koliko oseb je še, ki se spominja-jo različnih dogodkov v življenju Janeza Krstnika, ko je bil še de-ček, mladenič, duhovnik, monse-njor in škof v Concesiju, v Bres-ciji, v Milanu in Rimu.

Naslednji odlomek iz papeževe mladosti pripoveduje Aleksander Pertolini, dober in preprost mož, ki se je rodil v prizidanem prostoru Montinijeve hiše leta 1895, dve leti prej ko Janez Krstnik Montini, sedanji papež.

Poslušajmo ga, kaj pravi o papežu, ko je bil še otrok!

„Res, zelo rad se je igral. Več mesecev smo se zabavali z neke vrste kolesom, ki smo ga sami naredili. Kolesa je imel iz lesa. Prav ta dva kolesa, ki smo ju nataknila na lesen drog, sta temu dajala videz kolesa.

V začetku je Janez Krstnik Montini imel velik strah pred tem nenavadnim kolesom, kar je bila posledica njegovega značaja. Po prvih padcih pa je izgubil strah in je dobro obvladal vse nevarnosti te naše čudne igrače.“

POČITNIŠKO POTOVANJE

Pater Cottinelli, redovnik sv. Filipa Nerija iz oratorija „Mir“ v Bresciji, pozna sedanjega papeža že od tedaj, ko sta bila še oba otroka, pozneje pa dijaka in bogoslovca. Vedno sta se med seboj tikala in se tikata tudi še zdaj. S papežem se tikajo tudi trije drugi njegovi redovni sobratje: Bevilacqua, Caresma in Marcolini.

Pater Cottinelli je mnogokrat potoval z Janezom Krstnikom Montinijem v inozemstvo že v prvih letih, ko je ta začel delati v državnem tajništvu. Potovala sta v polletnih počitnicah.

Iz tistih časov pripoveduje pater Cottinelli to zanimivo zgodbo:

„Spominjam se, da sva leta 1922 potovala v inozemstvo. Janez Krstnik Montini je bil tedaj šele okoli dve leti duhovnik, jaz sem pa bil še bogoslovec, četudi sem bil starejši od njega, ker sem šele pozneje odkril svoj duhovniški poklic.

Ko sva obiskala stolnico v Kölnu, je ta tako vplivala nanj, da me je vprašal, če znam himno „Nebeški grad Jeruzalem“, ki opeva lepoto božje hiše. Ko sva jo odmolila, je pripomnil:

„Poglej, kako pripravne so te klopi, da moremo res lepo moliti. V drugih stolnicah pa ni klopi, primernih za klečanje. Tu tudi ni šepetanja kakor v drugih velikih cerkvah.“

Pater Cottinelli potem pripomni: „Če hočem biti odkritosrčen, je tedaj Montini mislil na stolnico v Milanu, ki jo je pozneje dobil v dediščino.“

ŠKOFOV TAJNIK

Bilo je leta 1922 na istem potovanju v Nemčiji. Obiskala sta tudi mesto Ulm blizu Wurtemberga. Spremljal ju je star župnik iz Gussaga v škofiji Brescia. Bil je zelo reven duhovnik, Revna je bila tudi njegova župnija. To je dokazoval tudi talar dobrega župnika.

Pater Cottinelli in Montini sta imela „klergyman“. Več kot 30 let potem sta obujala davne spomine

v Milanu, ko je bil Montini že škof. Tedaj ga je vprašal:

„Ali se še spominjaš, kako sva v družbi rajnega župnika iz Gussaga leta 1922 obiskala mesto Ulm? Pomisli! Tedaj me je gostilničar vprašal, če je župnik iz Gussaga, ki je bil v tistem revnem talarju, škof, jaz pa njegov tajnik, ti pa oskrbnik.“

APOSTOL NA POTOVANJU

Tedaj ko je Janez Krstnik delal v državnem tajništvu, sta v počitnicah s patrom Cottinelijem veliko potovala. Obiskala sta Francijo, Belgijo, Nizozemsko, Švico in Nemčijo. Vendar nista potovala samo iz navade, zaradi posnemanja drugih, ampak sta opazovala življenje in se zanimala za kulturo, zgodovino in umetnost. O Janezu Krstniku Montiniju pravi, da je imel globok verski čut, velik dar za opazovanje in veliko zanimanje za zgodovino in umetnost.

Pater Cottinelli izjavlja o njem: „Natančno in vestno je opravljal duhovniške pobožnosti. Vedno sva molila skupaj različne molitve in brevir. Vsak dan sva opravila premišljevanje in skupno duhovno branje. Izreden duhovni užitek so mu prinašala bogoslužna opravila nekaterih nemških benediktinskih samostanov, katerih se je zelo rad udeleževal.“

Nekoč sva obiskala muzej Louvre v Parizu. Po obisku mi je rekel: „Kaj bi bil ta muzej, če bi ga oropali verskih reči?“

SVETI ALOJZIJ IN FILIP NERIJ

Kardinal Bevilacqua, ki je že star 80 let, toda še mladostno bister in delaven, je bil več ko 60 let prijatelj in zaupnik sedanjega papeža Pavla VI.

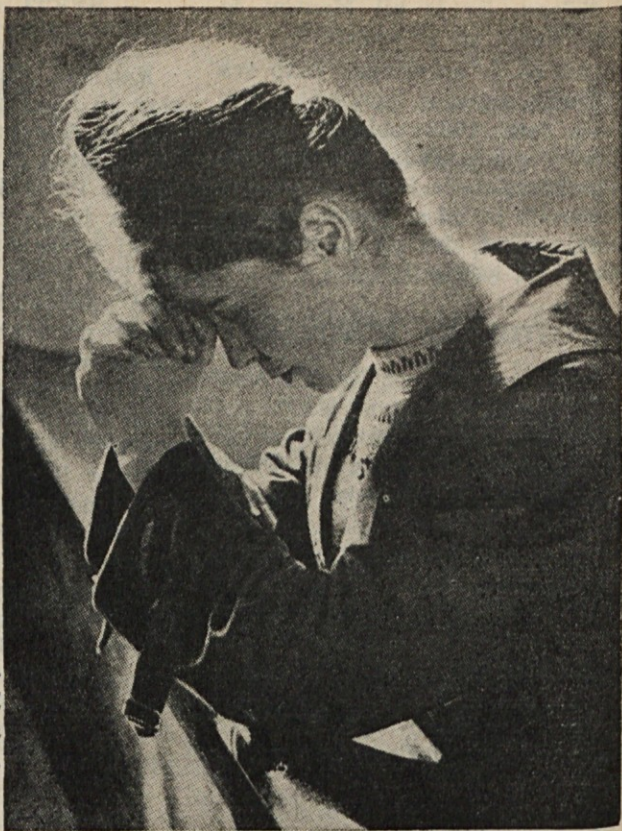
Oba imata mnogo istih idej in nekaj strani tudi skupne zgodovine. Ena izmed teh idej je na primer neke vrste odločen notranji odpor proti vsaki obliki totalitarizma in neiskrenosti. Zaradi ljubezni do duhovne svobode in zaradi spoštovanja do drugih oseb sta tudi oba skupaj veliko trpela.

Pater Bevilacqua je zaradi svojega nastopa proti fašističnemu absolutizmu in nasilju moral iti v pregnanstvo. Izobčil je iz Cerkve zveznega fašističnega tajnika in ga proglasil za javnega grešnika. V katoliškem listu, ki ga je vodil gospod Jurij Montini, je objavil tudi duhovit članek, da sta fašizem in katolištvo popolnoma nezdržljiva.

Zato je moral pater Bevilacqua iz Brescije bežati v Rim. Tu ga je gostoljubno sprejel njegov bivši gojenec Janez Krstnik Montini, ki je bil tedaj uradnik v državnem tajništvu. Živel je na Aventinu, na enem izmed sedmerih rimskih gričev. Bil je srečen, da je mogel sprejeti patra Bevilacqua v svojo, ne posebno prostorno hišo. Kuhala jima je dobra gospa, ki je tako občudovala lepo življenje teh dveh duhovnikov, da je Janeza Krstnika Montinija imenovala svetega Alojzija, patra Bevilacqua pa svetega Filipa Nerijskega.

OB MEJAH ŽIVLJENJA

Drugi del predavanja, ki ga je imel pri Zvezi žena in mater Božidar Fink.

Indikacije ne veljajo

Po evgenični indikaciji je primerno in dopustno uničiti življenje, katerega nosivec bo prinesel s seboj na svet dedno obremenjenost in boleznj. Ideja je na prvi pogled barbarska in vodi v masovne morije nerojenih. Etična indikacija dovoljuje splav v tistih primerih, ko je nosečnost posledica nasilja ali je nastala v zakonolom-

nem razmerju. Kot razlog navajajo, da se ne sme preprečiti moralna tortura zaradi nezaželjenega otroka; da je treba reševati zakon pred posledicami zakonoloma, katerega dokaz bi bil ravno otrok; da ima končno vsak grešnik pravico do dobrega imena. Odtod ime etična indikacija. Čudna etika, katero tako skrbi duševni mir morivca, ki usmrti lastnega otroka, kateri niti ne ve, zakaj ni zaželjen.

Ta indikacija je uzakonjena v argentinski kazenski zakonodaji za primer posilstva in zlorabe neprištevne ženske. Sledi socialna indikacija, po kateri je dopusten splav, če se pričakuje, da bo otrok za družino ali za mater prehudo socialno ali gospodarsko breme. Pogosto se predlaga ta indikacija za zelo široke možnosti, ter ima videz socialne tenkočutnosti. Tudi ta misel je v sebi očitno nemoralna, saj prepušča presoji žene, da se odloči za usmrnitev svojega otroka, če misli, da se njegovo bivanje ne bi ujemalo z njenimi idejami o socialnem položaju in načinu življenja. Končno poznamo medicinsko indikacijo, ki je na prvi pogled še najmanj zavržna in je tudi splošno sprejeta in uzakonjena. Pozna jo argentinska in jugoslovanska predvojna in sedanja zakonodaja. Ta indikacija dovoljuje splav, če po zdravniškem mnenju nosečnost predstavlja hudo nevarnost za življenje in zdravje žene ali če obstoji bojazen, da se bo nevarnost pojavila pozneje ali ob porodu. Tako govorijo o življenjski in o profilaktični ali terapevtski indikaciji. Za nas je jasno, da je treba zavreči tudi zdravniško indikacijo. Najprej ni mogoče opravičiti, da se uniči življenje samo s tem namenom, da se odvrne od matere bodoča nevarnost. Tudi če je nevarnost že nastopila, ni dopustno žrtvovati drugega življenja, ki za nevarnost niti ne ve in nima zanjo nobene krivde. Sicer pa dejstvo, da je Cerkev vedno odklanjala življenjsko indikacijo, pobuja zdrav-

niko, da izpopolnjujejo zdravstveno vedo in svojo strokovno usposobljenost. V resnici danes že skoraj ni primera, da ne bi bilo mogoče rešiti matere in otroka. Če so nekdanj zaradi anatomskih zapletljajev imeli materino življenje za nerešljivo in so se zatekali k embriotomiji in kraneotomiji, kirurški direktni usmrtitvi ploda, pa danes že brez resnega tveganja spet s kirurškim posegom spravijo otroka na svet. Kirurški porod, ki je nekdanj veljala za silno nevarno operacijo, je danes relativno lahka stvar. Vendar naj bo primer kakršen koli, vedno velja načelo, da ni dopustno direktno uničiti življenja otroku pred rojstvom.

Direktna usmrtitev otroka je zločin

Razlogi za to so sledeči:

Edino Bog ima pravico nad življenjem in smrtjo. Noben zdravnik in nihče drugi nima pravice obsoditi nedolžnega in izvršiti nad njim smrtno obsodbo. Zdravnikova naloga je, reševati na vsak način življenje matere in otroka. Če mu to oboje nikakor ni mogoče, potem mu ne ostane drugega, kot da prepusti, da Bog razpolaga z njunim življenjem po svoji volji.

Če bi bilo po moralnih načelih materinstva dopuščeno, da se sme mati iz vsake nevarnosti reševati s tem, da žrtvuje otroka, bi materinstvo ne bilo več dajanje same sebe, marveč bi postalo izvrševanje samoljubja. Bistveno pravemu materinstvu je, da je mati pripravljena žrtvovati lastno življenje, če je

potrebno, da more živeti njen otrok. Popolnoma nenaravno je, če mati naroči zdravniku, naj ji usmrti otroka, da njo reši.

Končno je ugotovljeno, da več mater umre ali ostane s trajnimi posledicami zaradi splava, ki so ga imele za zdravstveno potrebnega, kot pa tistih, ki so zavrnilo splav. Še hujše kot telesne pa so za mater moralne posledice. Tudi v zdravstvenem pogledu je zmotno, če se telesnemu življenju matere pripisuje večji pomen kot duhovnemu zdravju, normalnemu materinskemu čutenju in življenju otroka.

Kot smo rekli, vse države sicer preganjajo splav v splošnem, a ga premilo kaznujejo. Še hujše je, da se te vrste kazniva dejanja prav redko odkrivajo in da se zakon premilo razlaga in aplicira. Nekatere države, kot npr. Švedska, imajo uzakonjeno evgenično in socialno indikacijo v vsej možni širini. Ni menda države, ki ne bi upoštevala medicinske indikacije, tudi terapevtične. Tu bi mogli sicer razpravljati, ali je odvzeta protipravnost ali samo kaznivost. Posebno v primerih življenjske indikacije bi morda mogli reči, da je dejanje še vedno protipravno, a samo ni kaznivo, kot ni kazniv član družine, ki krade doma, dasi je njegovo dejanje še vedno delikt. Vendar posebni predpisi, ki veljajo npr. v Jugoslaviji in Švici, o formalnem postopku pred zdravniško izvršitvijo splava, pri kateri se zahteva posebna strokovna komisija in pri-

java, kažejo na to, da splav v takih okoliščinah sploh ni več protipravno. Dejanje torej ni samo nekaznivo, ampak je zakonito dovoljeno.

Nauk Cerkve

Cerkev strogo odklanja vsako indikacijo in uči, da se je treba vzdržati vsega, kar bi direktno povzročilo smrt nedolžnega in brezbrambnega človeškega bitja. Nasprotno, vse človeško življenje je treba obdajati z ljubeznijo. To velja predvsem za mater, ki je posredovavka življenja, in za zdravnika, ki po svojem poklicu življenje varuje. Cerkev je že na elvirskem koncilu leta 306 določila kazen izobčenja za abort in tudi veljajoči cerkveni zakonik kaznuje s kaznijo avtomatičnega izobčenja mater in druge osebe, ki izvrše splav, pri njem pomagajo ali k njemu napeljujejo. Ta kazen seveda ne zadene tiste, ki se niti splošno ne zavedajo, da je za dejanje po cerkvenem pravu zagrožena kazen. Odveza od izobčenja je pridržana škofu.

Če je otrok v nevarnosti

Življenje pa prinaša včasih take težave, posebno v stvareh, o katerih govorimo, da pride vest v naravnost strašno stisko. Čeprav so lahko osnovna načela jasna in je človek po vesti pripravljen ravnati v soglasju z moralnim naukom, je vendar v konkretnem primeru lahko zelo dvomljivo, kaj je dopustno in kaj ne, ali pa se človečanska

čustva ne morejo sprijazniti z dejstvi in navajajo k ravnanju, ki načelno ni skladno s premišljenim prepričanjem. Poglejmo nekaj primerov in jih presodimo v luči krščanskega moralnega nauka, ki v resnici ustreza najbolj skladno tudi naravni pameti.

Vemo, da so včasih primeri, ko otrok ne more biti rojen po naravni poti. To se zgodi zaradi neprimerne kostne konstrukcije, včasih zaradi odsotnosti mišičnih krčev, ki so nujni pri porodu ali zaradi drugih težav. V takih primerih je znana rešitev cesarski rez. Že prej smo rekli, da je včasih ta operacija bila za življenje matere zelo nevaren poseg, ki se ni mogel ponoviti. Danes je medicinska veščina in spretnost toliko napredovala, da more mati prestati tudi tri take operacije, včasih še več, ne da bi bila pri njih v resni življenjski nevarnosti. Kadar je po zdravniškem mnenju potrebna ta operacija, da ostane otrok pri življenju in da ga je mogoče krstiti, je mati dolžna, da se operaciji podvrže. Še več: v primeru, da je življenje otroka v skrajni nevarnosti, je zdravnik celo dolžan operirati, tudi če mati na to ne pristane, ker je po svoji poklicni etiki obvezan pomagati otroku, ki je v skrajni sili. Tak nujen primer je vedno izvenmaternična nosečnost, pri kateri normalen porod nikoli ni možen.

Če je v nevarnosti mati

V primerih, o katerih govorimo, je prvi namen operacije, rešiti živ-

ljenje otroku, čeprav se s tem spravi v nevarnost življenje matere. So pa lahko tudi drugačni posegi, katerih neposredni namen je, rešiti življenje matere na način, ki spravi v nevarnost življenje otroka. V obeh vrstah teh primerov gre za dejanje, ki ima lahko dva učinka, enega dobrega in drugega slabega. Življenje nas dostikrat postavlja v tak položaj, da se moramo odločiti za dejanje, ki ima istočasno dobre in slabe posledice. Pomislimo na vse vrste nehotenega pohujševanja, na ravnanja ob javnih nezgodah in posebno v vojski. Šolski primeri za take situacije so npr. obleganje in obstreljevanje sovražnih vojaških objektov, če so v njih tudi civilni ljudje, ali pa japonski živi torpedi in drugo. Ne bo odveč, če na hitro pogledamo, kdaj je moralno dopustno storiti dejanje, ki bo imelo dober in slab učinek. V moralki se postavlja o tem sledeče pravilo: Moralno dopustno je vsako po sebi dobro ali indiferentno dejanje, ki bo obenem imelo dober in slab učinek, če dober učinek ne izhaja iz slabega, če obstoji zadosti tehten razlog in če storilec ravna v dobrem namenu. Dejanje mora biti torej samo po sebi dobro ali vsaj indiferentno, ne po okoliščinah ali po namenu. Laž ali direktna usmritev nedolžnega človeka je vedno po sebi slabo dejanje, zato nikdar ni dovoljeno usmrtiti otroka, da se reši mater, ne usmrtiti matere, da se reši otrok. Dober učinek dalje ne sme izhajati iz slabega, ampak morata oba biti vsaj vzporedna.

Tako ni dopustno, da nekdo koga upijani z namenom, da bi druge odvrčal od pijančevanja s tem, da jim pokaže žalostno stanje pijanega človeka. Sme pa žena, ki je hudo bolna, vzeti edino zanesljivo zdravilo proti njeni bolezni, čeprav ve, da ima to zdravilo za posledico tudi abort. Dalje se zahteva, da je za dejanje dovolj tehten razlog, ki se presoja tudi po tem, v kakšnem sorazmerju sta med seboj dober in slab učinek. Določene telesne vaje in športno udejstvovanje ni dopustno, če lahko povzroči splav. Končno je seveda potrebno, da se dejanje stori z dobrim namenom. S slabim namenom tako nikoli ne smemo ravnati.

Operacija je včasih dopustna

Iz povedanega sledi, da so moralno dovoljene vse tiste operacije in zdravljenja, ki so po resnem strokovnem mnenju potrebna, da žena ozdravi od katere koli hude bolezni, ki bi mogla biti smrtno nevarna, čeprav bi te operacije ali zdravljenja imela tudi nezaželeno posledico, da spravijo v verjetno ali tudi gotovo nevarnost življenje otroka. Pri tem je treba skrbno preiskati, če ni morda drugega načina ali sredstva, da se reši življenje matere in otroka. Kadar gre za operacijo, je treba tudi presoditi, če ni mogoče počakati vsaj do srede sedmega meseca, da bi bil plod že dozorel in zmožen samostojnega življenja. V nobenem primeru se ne sme direktno povzro-

čiti otrokova smrt, sme pa se dopustiti, da otrok umre kot posledica dovoljenega in nujnega zdravniškega posega. V vseh primerih je končno treba poskrbeti, da je otrok lahko krščen.

Ob teh pogojih so tako npr. dovoljene sledeče operacije: izrezanje novotvorb na maternici noseče žene; izrezanje tumorja, ki predstavlja smrtno nevarnost za ženo v izvenmaternični nosečnosti, čeprav bi bil v tumorju samem živ plod. Sama izvenmaternična nosečnost pa ne upravičuje izrezanje ploda. To je dopustno samo takrat, kačar je ugotovljeno, da je organ, v katerem je plod, bolan in da nujno potrebuje kirurškega posega. V takem primeru se sme zdraviti bolzen, čeprav otrok umre, le da ni naravnost usmrčen. Zdravnik mora vedno izčrpati vse možnosti, da reši življenje otroka.

Kot prej rečeno, na ginekološkem področju je življenje včasih tako kruto, da zahteva od mačere in od zdravnika smisel za herojske odpovedi in sposobnost za trenutne odločitve. Poznanje moralnih načel je očitno potrebno vsem, ki so udeleženi pri nastajanju in porajanju novih človeških bitij. Saj kdaj pri še tako vestnih ginekologih z dolgoletno prakso ostaja negotovost, kaj je dopustno in kaj ne v določenem primeru. Celo strokovnjaki v moralni vedi si niso vedno edini in različno ocenijo primer po mirnem in globokem premisleku. Težko je včasih presoditi, kaj je res pravi atentat na živ-

ljenje, posebno takrat, kadar je popolnoma gotovo, da otrok ne bo ostal pri življenju. Zato je v težkih primerih treba biti z obsojanjem previden. Moralna načela se ne smejo uporabljati tako, kot matematične formule, ker bi nas to vodilo dostikrat do prav nemogočih zaključkov in krivičnih obtožb in obsodb.

Ob zadnji meji življenja

Do zdaj smo se ustavljali ob začetni meji življenja in smo nekoliko pogledali, kakšna moralna vprašanja in pravne situacije lahko nastanejo, kadar bi po svobodni volji ali zaradi nenormalnega naravnega razvoja začetna meja življenja lahko sovpadala z zadnjo mejo za nastajajoče bitje ali za njegovo mater. Zdaj pa se spet pomudimo pri nekaterih drugih vprašanjih zdravniške etike in s tem v zvezi tudi pri dolžnosti bolnika.

Neki zdravnik, ki je veljal za veliko avtoriteto v medicinski znanosti in je svoje strokovno znanje uporabljal z velikim uspehom, je zapisal: „Prišel sem do prepričanja, da namen medicine ni samo zdravljenje bolnika; zdravljenje je samo del zdravnikovega poslanstva, katero je v celoti v tem, da zdravnik spremlja človeka na njegovi poti proti zadnjemu smotru. Bolezen je sredstvo in priložnost, da človek svoj smoter doseže.“ To je pravi pogled krščanskega zdravnika na svoj poklic.

V boleznih ali ko se človek po-

slavlja od življenja, morajo vsi, ki mu strežejo, paziti ne samo na njegovo telo, ampak še bolj na dušo in njene zmožnosti. Zdravnik seveda nima duhovniških dolžnosti, ne sme pa nikoli prezreti, da ima ob bolniški postelji tudi apostolsko poslanstvo, če je kristjan in se tega zaveda. To velja za vse, ki se poklicno posvečajo strežbi bolnikov, in za bolnikove svojce ali priložnostne strežnike. Vsi ti se mnogokrat lažje približajo bolnikovi duševnosti, kot duhovnik.

Prikrivanje bolezni

Važno se zdi vprašanje, ali je moralno dopustno prikrivati bolniku njegovo stanje, dostikrat celo z lažjo. Odgovor je načelno jasen in nedvomen: bolnik ima pravico do resnice, do vse resnice, ki je zanj toliko pomembnejša, kolikor bolj neposredno je zaradi bolezni postavljen pred onostranstvo, pred bistveno. Nikakor pa ni s tem mišljeno, da je treba povedati resnico kadarkoli in na kakršenkoli način. Resnica mora biti povedana bolniku tako, da ga duhovno dvigne. Tega pa ni mogoče brez ljubezni. Zato resnica o dejanskem stanju ne more biti bolniku prav sporočena, če med njim in zdravnikom ali drugimi osebami ni pri srčnih odnosov, katere morajo tudi poklicne osebe resno gojiti in se zanje prizadevati. V primeru smrtno nevarne bolezni ima krščanski zdravnik strogo dolžnost, da poskrbi za to, da se bolnik pravočasno seznaní z resnico o svojem položaju.

V ♥ DRUŽINI

BLAGOR HIŠI

„Esquiú“, katoliški tednik v Argentini, katerega vsem tople priporočamo, je prinesel osem razmišljanja vrednih ugotovitev. Glase se takole:

Blagor hiši, v kateri molijo, kajti v njej prebiva Bog sam.

Blagor hiši, v kateri posvečujejo Gospodov dan, kajti njeni prebivalci bodo praznovali nebeške praznike.

Blagor hiši, iz katere ne obiskujejo posvetnih zabav, kajti v njej vlada krščansko veselje.

Blagor hiši, katere otroci so kmalu krščeni, kajti vzgajali se bodo za nebeško srečo.

Blagor hiši, katere prebivalci se ločijo od tega sveta okrepani s svetimi zakramenti, kajti njihova smrt bo mirna in polna upanja.

Blagor hiši, v kateri ljubijo krščanski nauk, kajti v njej ne bo manjkalo verske tolažbe.

Blagor hiši, v kateri se starši in otroci medsebojno spodbujajo h krepostnemu življenju, kajti tako se spreminja v košček raja na zemlji.

Blagor hiši, v kateri vlada vera, kajti kjer je vera, tam je upanje; kjer je upanje, tam je tudi ljubezen; kjer pa je ljubezen, tam je Bog in kjer je Bog tam ni nadlog.

Mati zapisiuje in vprašuje

„Zdi se mi, da nas starši nič več ne spoštujejo!“ je tožila učiteljica, ki poučuje preko dvajset let.

Brez podlage njena bojazen ni, saj čestokrat slišimo celo na cesti ali v javnih prostorih in morda prav vpričo otrok različne neprijetne opazke o vzgojiteljih.

Lenka je dobila slabo spričevalo. „Nemogoče, da si zaslužila takšne rede. Lani si vendar bila vzorna učenka! Očividno te učiteljica letos ni marala, še manj pa razumela! Nič ji ni bilo pogodu — ne pisava, ne prosti spisi — povsod je našla pogrške. K njej pojdem in ji povem, da nad mojim otrokom ne bo stresala svoje slabe volje!“ je vpričo hčerke zagotavljala njena mati, ki je očividno prezrla, da je bila Lenka letos zelo razmišljena. Seveda tudi ni vedela, da je deklici stala pred očmi med učenjem slika dolgolasega in bradatega mladeniča, s katerim se je tu in tam shajala. Pri učenju ni vzdržala lanske resnosti in zbranosti — odtod slabi uspehi in zato tudi slabi redi. Mati pa je dolžila — učiteljico!

Kako starši včasih nepremišljeno obsojamo! Morda imajo vzgojitelji včasih res navade in kretnje, ki dajejo povod, da se jim učenci tu in tam smejejo! Vsekakor pa le-te ne morejo biti vzrok, da vzgojitelji ne bi bili vredni vsega spoštovanja. Poleg tega zahteva poučevanje sedanjih mladine mnogo ljubezni, mnogo odpovedi in samozatajevanja, če hočejo učitelji vcepiti vsaj malo znanja razvajenim učencem.

V naših letih je bilo drugače. Učitelj nam je bil vzor, katerega smo včasih nehote celo posnemali v kretnjah in izražanju. Tudi mi smo opazili tu in tam navade, ki so nas silile v smeh. A javno se iz učiteljev nismo norčevali! Zakaj ne? Ker so nam naši starši od prvih let vzbujali spoštovanje do njih! Učitelj in profesor sta bila visoko cenjeni osebi. Seveda smo jim tudi mi iz naše mladostne prešernosti tu pa tam ponagajali — a meje spoštovanja pa takšno nagajanje ni prešlo. In o naših profesorjih smo odnesli v svet sliko požrtvovalnih in dobrohotnih vzgojiteljev.

Prav tako niso naši starši nikdar vpričo nas kritizirali učiteljev.

Pavlo je telovadna ura vedno navdajala s strahom. Predvsem plezanje po drogu, skakanje preko ovir, nabijanje žoge ji je stiskalo srce. K temu so pripomogle opazke telovadne učiteljice: „Ste pa res velika neroda!“ — „Udarite po žogi, saj se vam ne bo zlomila roka!“ — „Ponovite vajo še enkrat!“ Deklica je čutila odpor celo do telovadne obleke in telovadnica ji je bila najbolj neprijeten prostor v šolskem poslopju.

Nekoč so učenke plezale po drogu. Pavla je bila vsa potna in slabost jo je obdajala, ko je le s težavo dosegla določeno višino, kako pa je prišla zopet na tla — še danes ne ve! Le besede „Kakšna mehkužnost!“ je še slišala in že je krčevito jokala.

Svoji materi je seveda potožila, kaj se ji je pripetilo. Mati jo je tolažila, češ, vse skupaj ni tako hudo, če učiteljica naredi kakšno strožjo opazko; verjetno da je bila utrujena ali morda celo malo razburjena, saj ni lahko paziti na trideset deklet!

Naslednji dan pa je Pavlina mati le šla v šolo na razgovor z vadiateljico. O tem razgovoru je svoji hčerki povedala šele — čez par let. Povedala ji je, da je tisti dan učiteljici razložila, da ni mehkužnost,, temveč slabotnost vzrok Pavline bojazni pred telovadnim orodjem!

Kaj bi bilo, ko bi ji mati še isti dan povedala o tem razgovoru? Lahko si mislite, kako bi se Pavla „postavljala“ pred sošolkami saj se mladi ljudje veliko domišljajo in se smatrajo zelo važne osebe. Diskretno ravnanje Pavline matere pa je prihranilo mnogo nepriilik in nepotrebnega sklepanja!

Starši moramo v odnosih šola-učitelj-učenec paziti, da vsakemu dajemo vrednost in mesto, ki mu odgovarja. Za dobro razumerje učitelja do učenca so nujno potrebni razgovori med vzgojitelji in starši. Ako starši pravočasno opozorijo učitelja na morebitne hibe ali težave učenca — bodo obema prištedili mnogo neprijetnosti. Le tako bodo otroci odnesli v življenje lik svojih vzgojiteljev, ki jim bo predstavljal veliko vrednoto v spominih na mlada leta.

Ali se Vam ne zdi, da smo starši v sedanji dobi posebno potrebni razgovorov o družina-šola?

Pavlina Dobovšek

5' kramljanja

Obiskala sem jo v dopoldanskih urah. Začudilo me je, da je bil njen glas sredi poletja moten, kot bi bila prehlajena. Podražila sem jo če je morda „krokala“.

„Seveda, pa še kako! Otroci mi niso dali miru, dokler jim nisem prebrala lepega kosa Kekčevih zgodb. Kar na posteljo so prilezli, drug za drugim — moža še ni bilo doma — in nisem jim mogla odreči.“

Pogovor se nama je razpletel o družinskem branju.

„Pa razumejo vse, kar jim prebereš?“

„O, saj se pomenimo o besedah, ki jih ne poznajo. In se kaj rado zgodi, da slišim drugi dan katero teh novih besed iz kakega kota, kjer se igra najmlajši, štiriletni. Ponavlja jih nekako podzavestno, kar tako, kot nekaj novega, zanimivega. Tako si, mislim, otroci bogate svoj besedni zaklad.“

Brezdvomno, sem si mislila, je tu odgovor, zakaj njeni otroci — od najstarejšega do najmlajšega — govore tako lep jezik, tako bogat; zakaj jih je užitek poslušati, ko nastopajo; zakaj ne poznajo zadrege, ko gre za pisano besedo v šoli in izven nje.

Ti otroci zajemajo doma iz polne zakladnice. Oče in mati jim jo odpirata in posredujeta besedni kapital materinega jezika, da v njih rodi obresti. Kot svetopisemski talent.

Na ta dogodek sem se spomnila, ko sem pred dnevi na družabni prireditvi srečala znanko učiteljico, ki je potožila:

„Skoraj ne dobiš na plesišču mladega človeka, ki bi govoril slovensko.“

Skušala sem ugovarjati in braniti, češ, s kolikimi mladimi se srečujem v šoli, na sestankih in prireditvah, ki tekoče govore slovensko.

Vendar sem ji morala vsaj delno pritrditi nekaj dni pozneje, ko sem zvedela za primere slovenskih staršev, ki govore s svojimi otroki v tukajšnjem jeziku.

Tako nenaravno in poniževalno se mi je to zdelo, za mater in očeta, da sprva nisem mogla verjeti.

In vendar bi bilo le na ta način mogoče razumeti, kar je trdila znanka. Da medsebojni jezik mnogih naših mladih ni slovenski, ker ni slišati več čiste materine govorice v njihovih domovih, ker sta oče in mati izgubila zdravi okus po domačem kruhu, po domači besedi.

Ko sem tako razmišljala, se mi je zazdelo, da je ves naš jezikovni problem pred menoj dobil obliko matematičnega računa seštevanja. Skraj bi bila vzela v roke pero in pisala:

Kako govorimo starši med seboj in z otroki? Je naša slovenščina čista? Se potrudimo, da poiščemo pravi izraz?

Kaj govorimo z njimi in pred njimi? O jedi, obleki, denarju, sosedi. Ali tudi o njihovem učenju, prijateljih, o sodobnih vprašanjih, o naših narodnih zadevah?

Koliko se jim posvetimo? Le jutraj v naglici s kako besedo? Ali pozitivne družinske pogovore, kjer vsi sodelujejo?

Kje morejo izpopolnjevati slovensko besedo svojega duha? Jih navdušujemo za slovensko šolo, organizacijo, slovensko družbo?

Pod odgovore na ta vprašanja se mi vsiljuje črta, kateri bi sledil rezultat. Vsota, ki bi bila merilo, koliko moremo pričakovati od svojih otrok.

Tak račun, tako bilanco bi morali, se mi zdi, večkrat delati.

M. B.

MOLITEV MATERE ZA OTROKE

Moj Bog, tako nepotrpežljiva sem bila danes z otroki! Odpusti mi! Ker mi ni šlo, kot sem mislila, in sem bila povrhu še trudna, sem se znašala nad otroki. Odpusti mi moje slabo voljo, moje nepotrpežljivost, predvsem pa moje vpitje nad njimi! Kar strah me je misliti na vse to. Najraje bi pokleknila sedaj v noč pred vsako teh malih posteljc, zbudila bi jih in bi jih prosila odpuščanja. Pa ne morem. To bi jih še bolj zmedlo. Morala bom nositi v duši spomin na ta dan. Kako so s strahom v obeh bežali od mene, pa me spet skušali pomiriti misleč, da so oni vsega krivi. Dobri Bog, to je nemoč otrok spričo te strašne moči, ki se ji pravi: moč odraslih. In kako radi odpuščajo — tako vneto me objemajo, predno gredo spat in mi s poljubčkom voščijo lahko noč. Bog moj, odpusti!

KAJ PRAVITE ?

1. *Mini bikini?*

Ob morju jih vidimo vsako leto več. Pravijo, da se bomo morali nanje navaditi, kakor so se morali navaditi v Evropi. Pravijo, da se bomo morali navaditi gledati jih „pravilno“, itd., itd. Vse prav. Vendar — ali se vam pa morda ne zdi, da bi se morale žene in dekleta tudi navaditi, da bi jih „pravilno nosile“?

Vseskozi moderno in elegantno oblečeno dekle se je pojavilo v enodelnem kopalnem modelu. Zakaj? „Oh, veste, dvodelna obleka je tako nepraktična v valovih. Zakaj bi si delala probleme, če jih ni treba?“ Dostojnost, elegantnost in praktičnost še vedno nastopajo skupaj...

2. *Ples v obmorskih letoviščih?*

Mladina rada pleše. Na počitnicah, katere sama preživlja, pa še raje.

„Par stotakov plačam v lokalu, pa se lahko vso noč zabavam...“ pravi mladenič. „In dekle, kje jo dobiš?“ „Oh, ne bojte se, polno jih je, ki same pridejo.“ „Če že moraš plesati, ali ne bi bilo bolje, da plešes z znanko?“ „Z znanko? Oh, potem sem pa „clavado“ za ves večer, ker moram plesati samo z njo. Pa še neprijetno govorjenje itd. Enostavneje je če grem sam...“

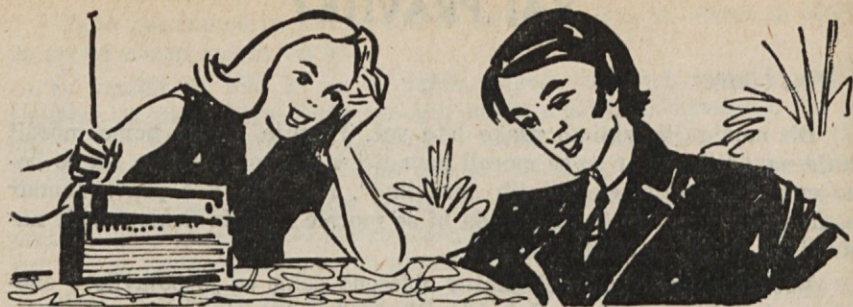
Letoviška morala zajema mladino, kje smo starši? Ali z njo soglašamo?

3. *Mladinska maša v letovišču*

Cerkev je natrpana in ne samo z mladino, tudi starejši radi pridejo. Zdravi, zagoreli mladi ljudje pa vseeno prevladujejo. So športno oblečeni — dekleta velikokrat kar v hlačah in opankah — kakor, da bi naravnost s plaže prišli v cerkev. Kje so naše nekdanje „mašne obleke“, kje nedeljske frizure — tako drugačni so ti mladi ljudje, kakor smo bili mi v naših mladih letih. Preseneča pa zbranost, s katero spremljajo sv. daritev, zbranost v molitvi in v petju ter dolge, dolge vrste mladine, ki sprejema sv. obhajilo.

Zunanost verjetno v sedanji dobi ne velja dosti. Dekleta v izrezanih bluzah in hlačah celo pri sv. obhajilu? Starejši le s težavo najdemo soglasje v tem delovanju. Kaj pravijo starši teh deklet?

P. D.

za mladino

MOLITEV

DEVETNAJSTLETNEGA FANTA

Oče naš in moj Bog! Ti dobro veš, da imam devetnajst let. Čeprav sem še mlad, mislim večkrat na ljubezen. Ko pa mislim na ljubezen, moram mnogokrat misliti na gotove stvari. Ker pa nočem misliti na to za tvojim hrbtom, prihajam k tebi, da bi molil za ženo, ki jo bom nekega dne ljubil.

Toda pravijo mi, da moram še čakati, čakati pripravljen na boj. Braniti moram svoje poštenje. Ti, moj Bog, pa veš, kako je to težko, čeprav mi nekaj višjega v meni pravi, da je mogoče.

Kako je z njo, moj Bog? Kaj dela zdaj? Kje je? Rad mislim nanjo, ker se čutim bolj močan, če nanjo mislim. Tudi ona morda v globini svoje duše sanja. Kako se bom moral še bojevati, da bom postal vzor, tisti vzor, o katerem ona sanja.

Če je ona čista, nimam pravice biti nečist. Ljubim jo, ne da bi jo poznal. To je tista vzorna oseba, ki me bo osrečila, ki me bo spremljala do konca potovanja, ki se mu pravi življenje. Zaradi nje se resno učim, premagujem lenobo in skušnjave, spoštujem svoje življenje in svoje telo.

So še drugi načini ljubezni, ki jo imam do nje. Varuj me čistega zaradi nje, dobri Bog, in ohrani čisto njo zaradi mene. Ker ona živi, četudi ne vem kje, se čutim že manj sam. Ker ima ona lepo, čisto dušo, se mi stуди greh. In ker bo prišel dan, ko jo bo podpirala na poti moja roka, je potrebno, da moj korak ne bo omahoval, ampak da bo vedno odločen in zanesljiv.

Koliko moram še delati, da bom prišel do doma, ki ga bo ona delila z menoj! Kako odločno se moram zatajevati, da bom postal značaj, ki je ne bo mučil! Koliko boljši moram še postati, moj Bog, zaradi nje in zanjo!

In slednjič bodo prišli tisti moji majhni otroci, ki jih že ljubim, ko še čakajo v božji zibelki. Imajo manj ko sedem, manj ko pet, morda manj ko štiri leta. Koliko let bom moral še delati zanje, pa brez njih! Ali ni lepo, iz ljubezni vztrajno in veselo delati? Ali je še kaj lepšega, kakor biti dober, močan in čist iz ljubezni do tistih otrok, ki jih še ni?

Naj me le imajo za norca! Naj se le zlobni prijatelji norčujejo iz mene! Naj le moje strasti plamené proti meni! Jaz sem se že odločil, da bom postal boljši, pa me naj to stane, kolikor hoče, iz ljubezni do nje, ki živi, iz ljubezni do njih, ki jih še ni, iz ljubezni do tebe, o Bog, ki si ljubezen.

Zdaj končam, moj Bog, svojo molitev — danes, ko imam devetnajst let. Ne zavrzi, ne pozabi je, moj Bog! In ti, moja Mati, posreduj mi milost, da bom njemu vedno zvest! — Amen.

KAJ PRAVI ZGODOVINA O KRISTUSU

„Kristusovo življenje je lepa legenda, ki so si jo izmislili pobožni ljudje. Zdi se mi, da Kristus sploh ni živel.“ Tako je leta 1937 pisal ameriški novinar Fulton Oursler.

Dve leti pozneje, tik pred začetkom druge svetovne vojne, se je vrnil s potovanja po Sredozemlju. Na tem potovanju je obiskal tudi Sveto deželo. Zaprl se je v sobo in začel pisati knjigo „Dvomljivec v Sveti deželi“. Dolgo je študiral razne zgodovinske vire, ki so pisali o Kristusu. Ko je knjigo končal, je dognal, da je Kristus dokazana zgodovinska osebnost.

V 50. letu starosti, leta 1943, je vstopil v katoliško Cerkev. Od tedaj naprej se je ves posvetil študiranju Jezusovega življenja. Skozi devet let je preko 200 radijskih postaj podajal Amerikancem vsako

nedeljo „oris največjega življenja, ki je bilo kdaj koli preživeto na zemlji“. Napisal je tudi knjigo o Jezusovem življenju, ki jo je zaključil s temile besedami:

„Bog, ki je ustvaril čas in prostor, v katerem se giblje na milijone sonc in zvezd, je po svojem ljubljennem Sinu postal človek, kakor smo mi. Na mikroskopsko majhnem planetu naše zemlje je živel 33 let. Bil je resnični človek, čeprav ni prenehal biti Bog. Rodil se je v hlevu, živel je kot delavec in umrl na križu. Povedal nam je, kako naj živimo in to ne za nekaj časa, temveč večno. Razodel nam je resnico, ki nas edina more osvoboditi in osrečiti. To je Jezusova zgodba, največja zgodba, ki se je kdaj koli pripovedovala.“

Mini-razgovori o ljubezni

Pismo dekletu, ki išče fanta

Sprašuješ me, kaj bi napravila, da bi dobila fanta. Ti sama dobro veš, — če ne veš, še bolje — da ni težko najti fanta. Vendar ti bi rada našla idealnega fanta. To pa seveda ni zmeraj lahko. Ne srečujemo na vsakem vogalu fanta, ki ima tiste lastnosti, da lahko postane idealen soprog, oče in vzgojitelj.

Vesel sem, da ti iščeš idealnega fanta: to je dobro znamenje in tudi poročstvo za uspeh.

Nekatera dekleta, ki posedajo pred televizorjem cele ure, gledajo pri izbiri fanta samo na obraz, na plave lase, na črto ustnic in visoko postavo. Ali nisi že sama slišala reči kako znanko, da ima rada svojega fanta zaradi čudovitih oči. Nikar se ne poročaj le zaradi lepega obraza!

Drugim dekletom so posebno pri srcu uniforme. Letalci in kadeti s svojimi prikupnimi oblekami jim mešajo glave. Nikar ne vstopaj v klub tistih žensk, ki se poročajo z zaprtimi očmi s prvim uniformirancem, ki ga srečajo.

Nekatere sanjajo o fantih, ki imajo akademske naslove. Nič ni slabega na tem, da bi bila rada inženirjeva ali doktorjeva ali odvetnikova gospa. Hudo napak pa bi bilo, če bi pri tej pažnji pozabila po-

gledati, če ima kandidat tiste lastnosti, ki so nujne, da dobi lahko naslov dobrega soproga.

Ne manjka med dekleti takih, ki iščejo petične fante. To je zelo človeško in prav, vendar samo pod pogojem, da ima petični ženin tudi bogastvo duhovnih in moralnih lastnosti. Ne bodi ena izmed tistih, ki se poročajo z denarnico ali blagajno!

Kakšen naj bo idealni fant in ženin? Lahko bi ti naštel cele litanije lastnosti: da bi bil spoštljiv, prijazen, dobrega značaja, plemenit, iskren, itd. Toda litanije bi se preveč razvlekale.

Bolj praktično, krajše in bolj zanesljivo pa bo, če povem, kakšen idealni ženin ne sme biti.

Ne poročaj se s človekom, ki mu delo ne diši! Drugače spravljaš v nevarnost ekonomsko varnost tvojega doma in tvojih otrok. Ne delaj si utvar, češ saj ima denar in bomo že kako živeli. Več ima ubožec, ki dela, kot bogataš, ki mu delo smrdi! Delomrzneš ostane tak celo življenje.

Ne zaročaj se z razsipnežem! Tudi ta se ne pozdravi. Tisti, ki zapravlja brez glave za vse mogoče stvari, ne bo imel sredstev za najnujnejše in ne bo nikdar zgleden mož.

Ne sklepaj zaroke s pijancem! Beseda je trda, vendar čemu bi si zaslanjali oči? V zaročni dobi se bo morda malo popravil, se malo držal nazaj, da te osvoji. Po poroki pa bo zahrbtna strast kaj hitro razdrla prazne iluzije.

Pod nobenim pogojem ne začenjaj zaročnega razmerja s takim, ki leta od cvetke do cvetke in se igra z ljubeznijo. Vse preveč je don Juanov, ki varajo zaporedne zaročenke in lepo ljubezensko čustvovanje sprevračajo v neurejeno in neobzdržano strast.

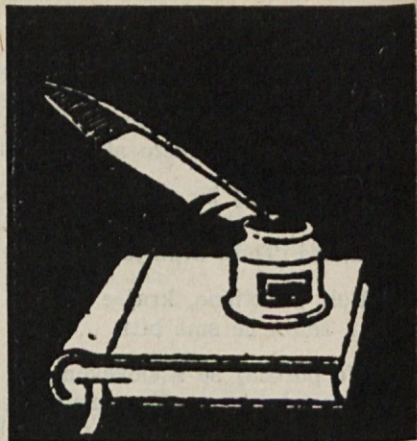
Ali so še taki fantje, ki postanejo lahko idealni ženini? Na srečo jih je še precej. Ni jih pa na pretek.

Pismo se je zavleklo in bi se lahko še bolj. In ker bi enkrat pač moral napraviti piko, jo že kar sedaj. Če pa hočeš, napravim pa piko in pomišljaj. Še drugič bom lahko odgovarjal javno, kar me sprašuješ zasebno.

Saj je na desetine neizkušanih deklet, ki so kot kompas brez kazalca, kot plamen v vetru, ujete in slepe ob prvem fantu, ki se jim namemne in jim pomežikne.

Želim ti vso srečo!

Mladostna kriza vere

Tvoje pismo je zame zelo dragoceno. Govoriš iz sebe, a tudi iz nešteti mladih duš, ki isto doživljajo. Za danes se lotim le enega vprašanja, ki si se ga dotaknila v prvem odstavku pisma. Navajam tvoje besede:

„Dovolite, da se vam najprej vsaj kratko predstavim. Stara sem 18 let, Doma sem iz verne družine, vendar je bilo „dolgo“ obdobje v mojem življenju, ko nisem verovala, od trinajstega leta naprej. Da, spodnjo mejo lahko povem, ne pa zgornje, ker verjetno še traja to obdobje. Včasih resno dvomim, da bi bilo kdaj končano. In zaradi tega, verjemite mi, sem včasih zelo nesrečna. Rada bi verovala, to zatrdno vem. Že stokrat in stokrat sem si postavila to vprašanje in vedno dobila isti odgovor. Hodim k maši, spovedi... Imam občutek, da vsega tega ne bi

opustila, niti ko bi bila še tako trdno prepričana, da Boga ni. V srcu sem navezana na vse to.“

Draga Marija, tvoja izpoved je verna slika tega, kar se dogaja več ali manj v vsakem mladostnem srcu. Obenem je slika duše, ki ji je prirojen in privzgojen tanki moralni čut. Iz svoje mladosti bi ti mogel povedati, da sem isto doživljal. Ne tako zgodaj kot ti, toda tam v šestnajstem, sedemnajstem in osemnajstem letu mi je bila molitev zelo težka. Jaz nisem bil navezan na mašo in spoved tako močno kot ti, rekel sem si pa da bom hodil k maši in vršil verske dolžnosti, dokler ne spoznam s popolno gotovostjo, da ni Boga. Mislil sem si: Če je Bog in bom to nekoč spoznal, potem mi bo zelo žal, da nisem vršil teh krščanskih dolžnosti. Če pa spoznam, da ni Boga, je pa tako

vseeno. Takrat pa še nisem razumel sebe, ker nisem poznal človeka.

Danes ti pa lahko povem, da je mladostna kriza vere v božjem načrtu, po božjem planu. Naše zveličanje naj bo naše zasluženje. Zato se moramo svobodno odločiti za Boga ali proti njemu. Odločamo se vse življenje, z vsakim moralno dobrim in slabim dejanjem. Ko poslušamo svojo vest in delamo dobro, poslušamo glas narave, a naravo je ustvaril Bog. Torej poslušamo Boga in se zanj odločamo. Če delamo zlo in poteptamo svojo vest, se odločamo proti Bogu. A tudi greh nas ne odvrne od Boga dokončno, če se kesamo. Kdor se kesaja se spet vrača k Bogu. Samo tisti, kdor obtiči v grehu in mnogih grehih in zamori svojo vest, je na poti pogubljenja. A tudi tega lahko kak usodni doživljaj predrami.

Začetek našega odločanja za Boga pa je iskanje Boga. Smo otroci vernih staršev. Veliko so nam pomagali, ko so nas poučili o Bogu in oblikovali našo vest, da je bolj poučena in tudi bolj točna. Človeku ni dobro, da je v vsaki reči samouk. Kam bi prišli, če v znanosti in tehnikah ne bi sprejeli dognanj prejšnjih rodov! Tako je tudi v verskih in moralnih vprašanjih.

Toda versko vprašanje je za našo večno usodo odločilno. Zato je Bog določil, da gremo v dobi svojega mladostnega zorenja tudi skozi versko krizo. V času verske krize, ko smo polni dvomov in nemira — ti praviš, da si včasih zaradi tega zelo nesrečna — to je nemir srca —

torej v tem času se človek pribori do osebnega trdnega spoznanja in prepričanja, da je Bog, ako vztraja v iskanju in ako se z moralnim zlom ne odvrne od Boga.

Nekateri mladi ljudje imajo lahko krizo vere, drugi jo doživljajo tako kot ti. To je precej odvisno od temperamenta, od narave. Pri nekaterih traja iskanje prvega temeljnega kamna osebne vere zelo dolgo, pri drugem pa je prej končano.

Mnogi mladi ljudje te krize ne prestanejo uspešno. Vprašanje Boga in večnega življenja odrivajo kot nevažno. Nekaterim to dopovedo drugi, češ, saj nič ni, in tako presekaajo njihovo pravilno dozorevanje. Taki ostanejo potem v življenju mlačni, brezbrizni, celo dolgo časa neverni.

Versko vprašanje se seveda tudi pri tem vedno znova vrača, zlasti ob pretresljivih dogodkih, na pr. v smrtni nevarnosti, na frontah, v boleznih, ob porodu, ob smrti najdražjih. Vrača se vprašanje: „Ali je po smrti še kaj ali pa nič ni?“

Če človek v dobi zorenja, tja do 25 leta, ne reši verske krize uspešno, se vrača z veliko silo po 45 letu ali tam blizu. Takrat se začne človeku sedanje življenje izmikati in z vso silo se vrstijo spet vprašanja: „Čemu si živel? Zakaj si se mučil? Kakšen smisel ima vse to? Kaj je po smrti? Ali je kdo nad nami? Velik del nevernih ljudi takrat najde vero.

Osebna molitev in liturgična obnova

Liturgične reforme in uporaba živih jezikov v liturgiji so na široko odprle vrata k boljšemu razumevanju liturgičnih molitev in k lepšemu sodelovanju pri liturgiji. Vse to je res. Toda pri vsem tem lepem se skriva tudi velika nevarnost in ta nevarnost je v tem, da začnemo omalovaževati osebno molitev in jo opuščati. Ta nevarnost ni izmišljena, temveč zelo realna, saj vemo, da danes ljudje bolj sodelujejo pri liturgiji, a manj molijo.

Sv. oče Pavel VI. je na to opozoril v govoru dne 13. avgusta. Poudaril je: „Potrebno je vrniti se k osebni molitvi.“ Zakaj se vrniti? se sprašuje sv. oče. Zato, ker

je splošno mnenje, da „danes tudi dobri, tudi verni, tudi tisti, ki so se posvetili Gospodu, manj molijo kakor v preteklih časih.“ Kje so vzroki za ta pojav? Ti vzroki so znotraj današnjega človeka in zunaj njega.

Herezija akcije

V današnjem človeku se je ukoreninilo prepričanje, da je akcija, mrzlično delo vse, notranje razmišljanje, molitev pa nič. Tako je namreč v gospodarstvu, politiki, socialnem življenju, industriji, povsod samo akcija, delo in delo. Iz tega nastaja prepričanje, da je tudi v božjem kraljestvu enako.

Temu mnenju pravijo „herezija akcije“. Od nje so okuženi zlasti mlajši ljudje in ne na zadnjem mestu številni duhovniki. Ves poudarek na akciji, na zunanjem delu povzroča v duši neko otrplost in duhovno zaspanost. „Težnja, vsako človeško dejavnost pozunanjiti, povzroča, da počasi odmre v človeku smisel za javno in osebno molitev,“ je opozoril Pavel VI. V takšnem duhovnem razpoloženju postaja vsaka molitev predolga in nepotrebna, posebno še tradicionalne molitve kot so: rožni venec, križev pot, premišljevanje, izpraševanje vesti, češčenje Najsvetejšega. Slišal sem, da se je neki bogoslovec izjavil: „Najbolj me skrbi, kako bom kot duhovnik v maju molil vsak dan rožni venec.“

Opravičilo v ljubezni

„Herezija akcije“ išče opravičilo v ljubezni do bližnjega. Pravijo namreč, da jih k akciji priganja ljubezen, karitativnost do bližnjega, pri tem pa porivajo v senco ljubezen do Boga ali celo trdijo, da je odveč. „Vsi vedo,“ nadaljuje sveti oče, „kakšno negativno moč je zadržalo takšno duhovno zadržanje, po katerem ni molitev, temveč akcija tisto, kar drži pokonci krščansko življenje. Socialnost stopi na mesto religioznosti. Ta miselnost se s pomočjo tiska razširja na javno mnenje, na ljudsko mišljenje in osvaja tudi neke „spontane skupine“, kakor jih imenujejo, ki iščejo neko svojo bolj intenzivno reli-

gioznost, odtrgano od tiste tradicionalne v Cerkvi, ki jo oni imenujejo avtoritarno in izumetničeno. Končajo pa tako, da izgubijo resnično religioznost, ki jo nadomesti neka človeška simpatičnost brez teološke resnice in božje ljubezni.

Kakšno resnično trdnost, kakšno transcendentno vrednost more imeti neka vernost, ker se razodeti nauki o našem odnosu do absolutnega Bitja, do troedinega Boga, kjer se drama našega odrešenja in skrivnost milosti in Cerkve navadno ne obravnavajo, obravnavajo pa se socialni in politični dogodki trenutka?“ se vprašuje sv. oče

Ni mogoče

„Brez osebnega, intimnega in trajnega življenja molitve, vere in ljubezni, ni mogoče ostati kristjan. se ni mogoče koristno in pametno vključiti v cvetočo liturgično obnovo, ni mogoče učinkovito pričevati o krščanski avtentičnosti, o kateri se toliko govori, ni mogoče misliti, dihati, delati, trpeti, upati z živo in potujočo Cerkvijo; potrebno je moliti. Bodisi pravilna presoja stvari in dogodkov bodisi skrivnostna, a nujna pomoč milosti se zmanjšujejo v nas in morda tudi izginejo zaradi pomanjkanja molitve. Mi smo prepričani, da so številne duhovne in moralne krize številnih oseb, ki so zrastle in se vključile v organizem Cerkve na raznih ravneh, posledica mlačnosti ali celo pomanjkanja rednega in intenzivnega življenja molitve, ki

se je do včeraj opiralo na modra izročila; ko so se ta opustila, je molitev ugasnila. In z molitvijo tudi zvestoba Cerkvi," je izjavil Pavel VI.

Zadeva „Isolotta“

Ob teh razmišljanjih Pavla VI. nam postanejo jasni vzroki za razne žalostne pojave v današnji pokoncilski Cerkvi. Naj omenim tu predvsem zadevo „Isolotto“ v Firencah. Neki italijanski izobraženec mi je rekel: „Veste, te zadeve ne gredo mimo nas brez posledic; med nami laiki povzročajo veliko zmedo.“ To je naravno, saj navaden kristjan gleda na dogodke od zunaj in jim težko prodre do bistva. Na zunaj pa takšni ljudje, ki trdijo o sebi, da iščejo avtentični evangelij, da ustvarjajo avtentično krščansko občestvo, da hočejo živeti pristno krščansko življenje, zbuja simpatije. Ko pridejo v spor s cerkveno oblastjo, pa človek ne išče, zakaj je do tega prišlo.

Avtentični kristjan ne more priti v nerešljiv spor z vodstvom Cerkve. O tem pričajo svetniki vseh stoletij, ki so bili „avtentični“ kristjani. Prišlo je med njimi in cerkveno avtoriteto do nesporazumov, toda ti so se zmeraj rešili tako, da je obstala tudi avtoriteta Cerkve. Sveti Frančišek Asiški je prišel v spor s svojim škofom, tčda ni se mu uprl, ker je vedel, da resnica in svetost vedno zmagata, treba jima je le dati časa.

Z modernimi krščanskimi „oporečniki“ pa ni tako. Ti se upirajo cerkveni avtoriteti, svoje krščanstvo stavijo v nasprotje s krščanstvom Cerkve, svoj „avtentični“ evangelij stavijo v opreko z evangelijem Cerkve, kakor da more Kristusova Cerkev zatajiti Kristusa. To je drzno in smelo zadržanje, ki more zrasti le v kristjanu, ki mu manjka ponižnosti in molitve; in sicer osebne molitve. Saj takšni „oporečniki“ zelo radi mahajo s knjigo evangelijev po zraku in na glas berejo in komentirajo sv. pismo na trgu pred cerkvijo, ko v cerkvi njihov škof bere sv. mašo. To se je namreč pred nedavnim zgodilo v Isolottu.

Vsi se moramo truditi, da postanemo avtentični kristjani. Toda prvi pogoj za to je iskrena ponižnost in avtentična osebna molitev.

Dr. Kazimir Humar

„Sporočilo mora biti glede na predmet vedno resnično in v skladu s pravičnostjo in ljubeznijo tudi neokrnjeno. Glede načina mora biti pošteno in dostojno, da sveto varuje nramnost, zakonite človeške pravice in dostojanstvo, tako pri pozivedovanju kot širjenju vesti. Vsako spoznanje namreč ne koristi, „ljubezen pa zida““ (1 Kor 8, 1). Koncil — odlok o družbenih obćilih.

Ribičeve sandale

„Nihče med nami se ne more ponosno trkati na prsi,“ je pripomnil Rinaldi. „Spomnite se samo krvi, ki jo je Francija prelila v Alžiru. In vendar je Francija katoliška; njeni voditelji so katoličani. Kje je bila tedaj, v tistem strašnem položaju naša avtoriteta? Četrtnina katoliškega prebivalstva na svetu živi v Iberoameriki. In vendar, kje je naš vpliv na brezbriznost bogatih in zatiranje ubogih? Ti slednji so izgubili že vso vero v Boga in predvsem nimajo nobene vere v Gospodove predstavnike. Kdaj in kje naj bi začeli s spremembami, ki jih moramo izvesti?“

„Napake sem delal,“ ga je potrtr prekinil Carlin, „velike napake. Ne morem niti misliti, kako bi jih popravil. Moj oče je bil vrtnar. Navado je imel reči: nič ni bolj uspešnega za izboljšanje drevesa kakor zalivanje in gnojenje; enkrat na leto moraš porezati odvišne veje... vse drugo pa prepušiti Gospodovi volji. Vedno sem bil uverjen sam o sebi, da sem praktičen človek, kakor je bil oče, me razumete? Zato: zgradimo najprej Cerkev, potem šolo, zatem

Morris West - Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

povabiš redovnice in nato brate; postavim semenišče in pripravljam duhovnike... seveda ne smem pozabiti na prispevke. Vse drugo pa naj teče po volji Vsemogočnega.“

Carlin se je nasmehnil, Rinaldi ja pa, ki mu že nekaj let ni bil posebno naklonjen, je počasi prevzemalo drobno sočutje do sogovornika.

In Carlin je nadaljeval: „Rimljani in Irci! Veliki zarotniki smo oboji in nič manjši graditelji, res je. Nihče pa nas ne bo prekosil v tem, kako izgubiti smisel za globlje! Dobesedno je treba ubogati navodila: gorje, da bi ob petkih jedel meso, gorje, da bi prenočil pri sosedovi ženi... in misterije prepusti teologom. Zdi se mi vsakakor, da vse to ne zadošča. Naj nam Bog pomaga!“

„Vi iščete svetnika, zelo pa dvomim, da bi na našem seznamu bilo vpisanih mnogo svetnikov.“

„Ne iščem samo svetnika,“ je Carlin poudaril besede, „ampak moža iz ljudstva in za ljudstvo. Mož, ki bo znal ljudem zabrusiti resnico v obraz, pa zaradi tega ne bodo mislili, da jih je nehal ljubiti. Skratka moža, ki bo umel najti pot iz tega zlatega vrtilčka in postati novi Peter.“

„Dokler ga ne bodo tudi križali, seveda,“ je pikro dejal Rinaldi.

„Morda nam prav to manjka,“ je odvrnil Carlin.

Ta trenutek je izrabil Rinaldi, da je govoril o bradatemu Ukrajcin-

cu Cirilu Lakoti, možu s sposobnostjo, da bi postal papež.

V malo manjši sobi je Leone izmenjeval misli o istem kandidatu z westminsterskim kardinalom Hugom Brandonom. Kot anglež si Brandon ni ustvarjal nikakih iluzij in tudi ni bil bogve kaj prijatelj navdušenja. Stisnil je drobne ustnice in v čisti in zvenišči italijanščini podal svoje stališče:

„Kar se nas tiče, bi bil Italijan najboljši kandidat. Proste roke bi imeli, me razumete? Ne bi bilo motenj v odnošajih med Vatikanom in italijansko republiko. In papeštvo bi še naprej predstavljalo krepko oviro razvoju italijanskega komunizma.“

Skorajda brezbrizno ga je Leone vprašal: „Vi torej ne bi računali z našim prišlekom, ki je danes zjutraj govoril?“

„Z govorniškega odra je name napravil močen vtis. A zgovornost še ni dovolj, da bi z njo izpolnil vse zahteve, se vam ne zdi?“ In eminenca westminsterski nadškof se je lenobno nasmehnil. „Pa še tista brada bi mnoge razburila. Preveč bizantinski je.“

„Verjetno bi si jo dal odrezati.“

„Tisto ikono bo pa vseeno nosil obešeno okrog vratu.“

„Morda bi ga pregovorili, da se je znebi.“

„In tako ga bomo predelali v čisto navaden rimski model. Bi bilo pa že bolje, poiskati Italijana kar od kraja. Sicer pa — ne morem verjeti, da bi vi bili v vsakem

pogledu voljni spregledati umestnost italijanskega kandidata.“

„Najbolje je, da mi verjamete. Prav rad vam povem, da bom glasoval za Ukrajinca.“

„Bojim se, da vam mojega glasu ne morem obljubiti. Saj dobro veste: Angleži in Rusi... seveda, zgodovinsko govorjeno, se nismo nikdar dobro razumeli. Pravzaprav nikoli.“

Sirijec Rahamani je svoje mnenje povedal z vso prijaznostjo in vljudnostjo: „Vedno je treba iskati predvsem moža, osrečenega z najbolj potrebnim darom, to je sodelovanje z Gospodom. Tega daru celo najbolj blagi nimajo in je sploh zelo redek. Menim pa tudi, da mi vsi skušamo sicer naše življenje uravnnavati tako, da vedno klonimo pred božjo voljo, da pa jo včasih ubogamo prisiljeni zaradi posebnega pritiska milosti. Tisti pa, ki imajo ta dar, ti, najbolj drobna manjšina, pa znajo biti skorajda podzavestno poslušno orodje v Stvarnikovi roki. Če torej kandidat pripada tej manjšini, potem ga v resnici potrebujemo.“

„Kako bomo pa to ugotovili?“ je rezko vprašal Leone.

„Prepustimo ga Gospodovi preizkušnji.“

„Kako, če pa ni druge poti kakor volitve?“

„Apostolska konstitucija predvideva tudi drug način. Katerikoli član konklava more javno predložiti kandidata, o katerem meni,

da mora biti izvoljen, zaupajoč seveda, da bo Gospod navdihnil druge, da ga sprejmejo, če je bil kandidat sprejet že v božjih načrtih.“

„Za takšen postopek je treba precej poguma in precejšnjo mero vere.“

„Če pa med cerkvenimi dostojanstveniki ni vere, kaj moremo šele pričakovati od ljudstva?“

„Prav imate,“ je menil kardinal sekretar svetega oficija. „Čas je že, da prenehamo razmišljati in začnemo moliti.“

Zgodaj zjutraj naslednjega dne so se kardinali zbrali v Sikstinski kapeli k prvemu glasovanju. Vsak je zasedel svoje mesto na prestolu, nad katerim je viselo svileno pregrinjalo. Sedeži so bili postavljeni vzdolž stene in pred vsakim je bila majhna miza, na tej pa kardinalov grb in ime v latinščini. Oltar je bil prekrit z gobelinom, na katerem je bil upodobljen prihod Sv. Duha med apostole. Pred oltarjem je stala večja miza in na njej sta bila zlat kelih in patena. Poleg mize je bila postavljena skromna trebušasta peč, ki se je končavala v dimniku že izven enega izmed oken.

Pri glasovanju mora vsak kardinal napisati ime svojega kandidata na list papirja: tega položi najprej na pateno in s patene potem zdrsi v kelih: glasovanje je sveto dejanje. Ko volilne listke preštejejo, jih zažgo v peči in dim se razširi po cevi skozi dimnik na

trg sv. Petra. Za izvolitev sta potrební dve tretjini glasov. Če večina ni še dosežena, zažgo volilne listke skupaj z zmočeno slamo, iz česar nastane teman in težak dim. Če pa je izvolitev dokončna, potem vržejo volilne listke same na ogenj in nastane bel dim in z njim vesela novica zbrani množici, ki vedno čaka na izvolitev novega papeža. Prastara je že ta ceremonija; poudarek je v resnosti odigravajočih se trenutkov in v dvatisočletni nepretrgani zgodovini papeštva.

Ko so že vsi kardinali zasedli svoje sedeže, je mojster ceremonijala šel do vsakega in mu izročil bel listek. Zatem je zapustil kapelo in vrata so zaklenili s ključí. Nastopil je trenutek, ki sta ga Leone in Rinaldi čakala. Leone je vstal in nagovoril zbor:

„Prečastiti bratje! Obračam se na vas s pravico, ki mi jo Apostolska Konstitucija podeljuje. Glasno hočem izpovedati svoje prepričanje, da je med nami mož, ki ga je Bog izbral na prestol sv. Petra. Kakor prvi med apostoli je mož, ki je trpel tegobe preganjanja in ječe zaradi svoje vere, roka Gospodova pa ga je vodila iz suženjstva do nas, da se nam je mogel pridružiti v tem konklavu. Zato predlagam za kandidata, zauj glasujem in izrekam pokorščino prečastitemu kardinalu Cirilu Lakoti.“

Za hip je zavladala popolna tišina, ki jo je prerezal samo težak stok v grlu Cirila Lakote. Takoj se

je dvignil Sirijec Rahamani in izjavil:

„Tudi jaz glasujem zanj.“

„Se priključujem,“ je izjavil Severnoamerikanec Carlin.

„Tudi jaz,“ je dodal Valerio Rinaldi.

Po dva in dva, po trije hkrati so vstajali kardinali; vsi — razen devetih — so nepremično stali pod svojimi baldahini. Kardinal Ciril Lakota je obsedel, ves blede in tog.

V sredo je stopil Rinaldi in vprašal volilce:

„Ali ima kdorkoli izmed vas kakršne koli pomisleke o veljavnosti te izvolitve odnosno o dejstvu, da je večina, ki presega dve tretjini, izbrala našega brata Cirila?“

Nihče ni odgovoril.

„Sedite, lepo prosim,“ je dejal Valerio Rinaldi.

Ko so posedli, je vsak kardinal potegnil za vrstico in svilenopregrinjalo nad sedežem je zdrselo in ga prekrilo; edini sedež, ki je ostal nezakrit, je bil sedež kardinala Cirila Lakote.

Kamarlengo je udaril na zvonec in se skozi vso kapelo podal k vratom. Takoj so vstopili tajnik konklava, vodja ceremonijala in vatikanski cerkovnik: vsi trije so se v družbi Leoneja in Rinaldija približali Ukrajincevemu sedežu. In Leone je vprašal:

„Ali sprejmeš izvolitev?“

Vse oči so se uprle v neznančevovitko in visoko postavo, se zagledale v brazdo na licu in v temne

oči. Nekaj sekund je preteklo, potem pa so začuli brezbarven, ugašel glas:

„Sprejmem... usmili se me, Bog...!“

*Odlomki iz tajnih zapiskov
Velikega Duhovnika Cirila I.*

Težava slehernega, ki je vladal na prestolu sv. Petra je, da ne more z nikomer svobodno govoriti, razen seveda z Bogom in samim seboj. Prevzema me strah pred samoto in odmaknjenostjo. Tako bom nujno moral poiskati sprostitvene razloge. Eden bo gotovo tale dnevnik, kajti kako bom mogel ohraniti sicer v tej prelepi ježiči, ki mi je bila usojena, drobček svojega, žilico humorja in tudi jasnosti?

Pomislite, kaj vse sem: Ciril I., rimski škof, Kristusov namestnik, naslednik prvega med apostoli, Veliki Duhovnik vesoljne Cerkve, patriarh Zahoda, primas Italije, nadškof rimske province, poglavar države Svetega Sedeža.

V Anuario Pontificio bodo na dveh straneh našeli vse opatije in prefektуре, ki mi pripadajo, vse, kar bom moral „varovati“ s pomočjo redov, kongregacij, bratovščin in drugih združenj. Ostalih ščin in drugih strani Anuarija bo pa dva tisoč strani Anuarija bo pa register vseh mojih služabnikov in podanikov, pa tudi vseh sredstev vladanja, vzgoje in kaznovanja.

Moj rodni jezik je ruščina, uradni pa latinščina. S sodelavci

moram govoriti italijansko, v razgovoru pa vedno uporabljati vzvišeni „mi“, kar naj bi bil izraz tajnih razgovorov med Gospodom in menoj, pa čeprav gre za tako vsakdanje stvari, kakor je na primer: „Kakšno kavo bomo „mi“ pili pri zajtrku.“

Stari Valerio Rinaldi mi je uro po izvolitvi istočasno predložil svoj odstop in izrekel zvestobo. Z vso odkritostjo me je opozoril: „Ne poskušajte spreminjati Rimljanov, Svetost. Ne spustite se z njimi v boj. Že tisočdevetsto let vrtijo papeže in prej si boste zlomili tilnik, preden boste njihove prisilili vsaj k priklonu. Previdno ravnajte, obdržite primerno daljavo in uspelo vam bo spraviti jih na svojo dlan.“

Rim že zdavnaj ni več vesoljni svet in resnici na ljubo povedano, me to prav malo zanima. Prednost pa je v tem, da nihče ne ve, v katero smer jo bom krenil. Saj je niti sam še ne vem. Sem prvi Slovan na prestolu sv. Petra in prvi, ki po štiristopetdesetih letih ni Italijan. Člani kurije me bodo nadlegovali z nepočakanostjo. Prav gotovo se že sprašujejo, kako bom izvedel različna imenovanja in razdelil vplivna področja. Pa vendar ne bodo zaslutili, kako boječ in neodločen se zdim samemu sebi?

Papeštvo je najbolj čudna služba na svetu. Začel ga je nazareški tesar, ki nikoli ni imel niti najmanjše lastnine. Zdaj ga pa kljub temu obdaja vse preveč blišča in kinča na tem svetu, kjer glad pro-

nica vsepovsod. Čeprav papeštvo nima meja, je predmet nacionalnih intrig in političnih pritiskov. Sklepajo, da ima mož, ki ga sprejme nase, božja zagotovila proti zmoti; a nima nič več možnosti za dosego zveličanja kakor najbolj pokvarjen vernik. In laže, če reče, da ga ne mikata niti samovlada niti pohlep; za preresnega ga bodo imeli, če se ne bo včasih zmotil in tudi pogostoma raztreseno molil.

Zjutraj sem bil izvoljen in na večer že stojim sam na vršacu tegobe: svet se razgrinja pod mojimi nogami. Vidim zaprte oči, ki se dvigajo v nebo, in na vseh mejah grmade trpljenja. O, Gospod, daj mi luči, da bom videl in moči, da bom vzdržal!

Strežnik Gelasij je pravkar vstopil in začel pripravljati spalnico. Zelo je podoben stražarju, ki me je v Sibiriji preklinjal in zmerjal z „ukrajinskim psom“. A ta je pokleknil in me prosil blagoslov zase in za družino. In opomnil me je celo svetujoč mi, naj bi se vendar še enkrat pokazal množici, ki se je zbrala na trgu sv. Petra, seveda če nisem preveč utrujen.

Kako naj jim povem, naj ne pričakujejo preveč? A Gelasij meni, da bi bilo zelo vljudno, oprostite, Svetost, zelo dopadljivo, stopiti na balkon in podeliti blagoslov množici Rimljanov in turistov.

Ustrežem mu in spet me je prevzelo bučno pozdravljanje. Sem papež, oče vseh teh ljudi, in silijo

me, da bi dolgo živel. Dvignem roki v blagoslov. Znova je zakričalo med množico, mene pa je v hipu zanesla misel, da pravzaprav objemam ves svet... pretežak za samó moja ramena. Že me strežnik... morda bo moj paznik?... povabi, naj se umaknem z balkona. Zapre okno in spusti zavese. Tako je vsaj uradno Njegova Svetost Ciril I. legel k počitku.

Gelasij je zelo dober mož in nekaj besed sva izmenjala. Zardel je in zajecljal, ko me je vprašal po izvoru mojega imena. Razložim mu, da je Ciril bil apostol Slovanov, da je sestavil abecedo, cirilico, ki je v nekaterih slovanskih deželah še v veljavi in da je bil odločen zagovornik pravice slehernega naroda do uporabe rodnega jezika v bogoslužju.

Leoneju ni bilo prav, ko je zvedel, da nočem pristati na italijansko obliko svojega imena. Kar naravnost me je vprašal, ali ne bi slovansko ime čudno zvenelo sredi uradne latinščine v papeških okrožnicah. Kar najbolj blagohotno sem mu odvrnil, da bi me veliko bolj zanimalo, ako bi ljudstvo bralo moje okrožnice, kakor pa da bi se laskal latincem; še več, ker je ruščina postala tako rekoč uradni jezik marksizma, nam ne bo čisto nič škodovalo, če zabijemo majčken klin v nasprotnem taboru.

Čeprav je z vso dostojnostjo sprejel na znanje mojo zavrnitev, menim, da je pozabil ne bo. Ljudje namreč, ki jim je služba Gospodu poklicna namestitev. Ga gle-

dajo kakor svojo lastnino. In nekateri med njimi bi radi tudi Kristusovega vikarja spremenili v svojo izključno last. A nikakor se ne mislim ukloniti zahtevam kogar koli, pa naj še tako visoko stoji.

Vem, da je moja brada že predmet vseh mogočih ugibanj. Morda bi jim moral povedati, da so mi pri nekem zasliševanju razbili čeljust, kar se brez brade krepko opazi... Kaj neki je dejal Kamenev, ko je izvedel za mojo izvolitev? Bo imel toliko smisla za humor in mi čestital?

Utrujen sem. Vse kosti me bole. In strah me je. Moja naloga pa je zelo enostavna: obdržati trdno vero in srečno privedi izgubljeno čredo v hlev. „In ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen.“

III.

V glavnem salonu, vsem obloženem v belem marmorju, kluba dopisnikov inozemskega tiska je Jurij Faber podal svoje mnenje o izvolitvi:

„Za Vzhod ovira, za Zahod neumnost in za Rimljane polom.“

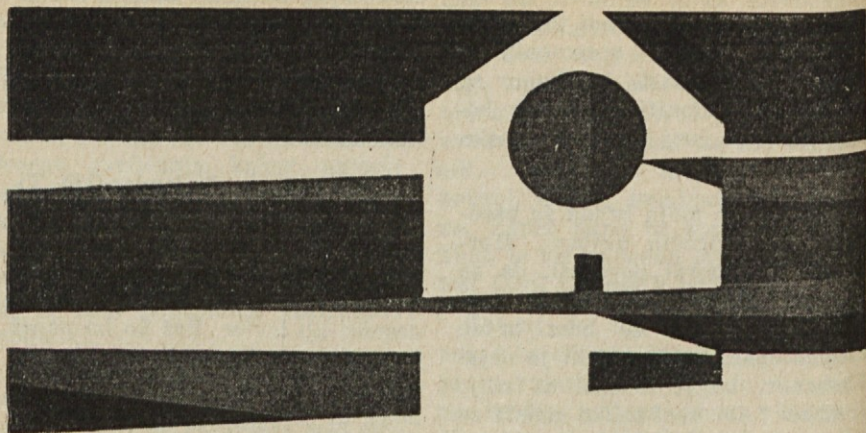
Nekaj se jih je zasmejalo. Faber pa je še naprej samozavestno govoril, kot kak profesor:

„S Cirilom I. je nastala cela politična zmešnjava. Računajoč, da da je bil ruski pripornik, kar po-

zabimo na sleherno upanje o zblizanju med Vatikanom in Sovjeti. Mislim celo, da je konec nevtralistične politike blizu; Vatikan bo sčasoma prevzel za svoje stališče Zahoda.“

Collins, dopisnik londonskih Times, je skomignil z rameni: „Izvolitev me je osupnila. In kolikor vem, so jo skoraj vsi Italijani odobrili. Je lahkó orožje v rokah desnice ali levece. Brž ko bo papež govoril o italijanskih problemih, ga bodo proglasili za tujca; trdili bodo, da se vmešava v notranje zadeve dežele. In zgodilo se bo isto kakor za časa onega Holandca... kako se je že imenoval? Da, Hadrijan VI? Kakor zgodovina pove, je bil moder mož in sposoben upravitelj, a ob smrti je pustil Cerkev v še bolj kaotičnem položaju, kakor ga je našel ob svojem nastopu.“

„V vsej zadevi je nekaj tajinstvenega,“ se je oglasil francoski dopisnik lisičjega obraza Boucher, „kajti, kako neki so po najkrajšem konklavu vse zgodovine izvolili nekega tujca? Vse kaže, da so to napravili iz nekega obupa... kakor da bi uganili dan konca sveta in želeli, da bi nas posebne vrste mož do tja pripeljal. In bržkone se niso zmotili. Kitajci se že zgovarjajo v Moskvi in, kakor menijo, hočejo sprožiti novo vojno. Če je ne bo, groze, da bodo marksistični svet razdelili na dva dela. Možno je, da jim bo to uspelo. Da, da, kar prav bo, če že enkrat začnemo zares moliti.“

KONCIL V NEKAJ BESEDAH

Opomba: Pod tem naslovom prinašamo temeljne misli in osnovna načela posameznih konstitucij in odlokov 2. vatikanskega vesoljnega zbora, kakor jih je formuliral znani holandski teolog p. Schillebeeckx. Za naše glasilo prireja avtorjeve misli p. dr. Alojzij Kukovica, DJ.

Dogmatična konstitucija o Cerkvi

Eden najvažnejših dokumentov 2. vatikanskega koncila je konstitucija o Cerkvi (Luč narodov). Namesto teoretičnih in učenih razpravljanj o Cerkvi, kakršnih smo bili vajeni iz nekaterih prejšnjih dokumentov Cerkve, ta konstitucija predvsem poudarja skrivnostni značaj Cerkve — skrivnost, ker se v njej družita božji in človeški element. Zato Cerkve noben človeški um ne more dokončno doumeti in dovršeno opredeliti. Zato tudi konstitucija o Cerkvi ni imela namena, da bi podala njeno definicijo, ampak skuša Cerkev približati človeškemu umu s primernimi podobami, vzetimi iz svetega pisma, torej z istimi pripomočki, katere je že Kristus uporabljal v ta namen. Najbolj znane

primere, ki jih konstitucija uporablja so: Cerkev je novozavežno božje ljudstvo, je Kristusova nevesta in njegovo skrivnostno telo itd.

Koncil je v tej konstituciji pribil tudi temeljno spoznanje, skupno vsem krščanskim Cerkvam, da je namreč Kristus središče Cerkve. Kristus namreč ni Cerkve ustanovil, potem pa se umaknil iz nje in prepustil njeni lastni usodi. On sam je še naprej glava Cerkve, v njej živi in deluje na skrivnosten in neviden način, pa vendar resnično.

Cerkev — tako ugotavlja konstitucija — nadalje ni nekaj statičnega, ustaljenega, temveč je po svojem človeškem elementu vključena v dinamizem človeške zgodovine, ki je končno zgodovina človeškega odrešenja. Bog je sklenil rešiti človeški rod in je zato poslal na svet svojega Sina, ki je postal človek ter s svojim trpljenjem in vstajenjem odrešil človeški rod.

Cerkev je tudi božje kraljestvo, to je odrešenje in božje prisotno v svetu in v srcih ljudi. To kraljestvo je torej že prisotno v sveču in ljudeh, a sedaj še na skrivnosten in neviden način, ki se bo dokončno razodelo v vsem veličastvu šele v večnosti. Zato Cerkev hrepeni po drugem Kristusovem prihodu, ko se bo to božje kraljestvo prikazalo v vsej svoji moči in luči.

Močan poudarek je konstitucija dala tudi Cerkvi kot „božjemu ljudstvu“. Cerkev se ne enači s cerkveno hierarhijo. Cerkev sestavljamo vsi krščeni kot udje novozaveznega božjega ljudstva. Ta, do sedaj nekoliko zanemarjeni vidik na zgradbi Cerkve, bo imel velike praktične posledice za življenje Cerkve. Laiki bodo, če bo cerkvena hierarhija dosledna temu nauku, dobili mnogo večji pomen v Cerkvi. Smo pa priče, kako je Cerkev začela prenašati v življenje ta nauk. Seveda bo potrebno še precej časa, preden se bo nova miselnost zakoreninila v Cerkvi.

Tudi o Mariji je koncil govoril na tem mestu ter jo proglasil za mater Cerkve. S tem je hotel povedati, kako ozka je zveza med njo in Cerkvijo. Na ta način je dal znova izkaznico zakonitosti vsem marijanskim pobožnostim, ki imajo solidno dogmatično podlago.

Končno je koncil močno poudaril misel, da so vsi krščeni poklicani k svetosti, ki obstoji prvenstveno v ljubezni do Boga in bližnjega. Svetost torej ni noben monopol redovnikov in duhovnikov.

To so le nekatere misli iz konstitucije, ki je vsebinsko tako bogata, da nam le ponovno in pazljivo branje more odkriti vso njeno globoko in bogato vsebino.

**Slovenski dušni pastirji
in uradi v Evropi**

Direktor slovenskih dušnih pastirjev
v zamejstvu: Msgr. Ignacij Kun-
stelj, Via dei Colli 8, 00198 Roma,
Italia.

Anglija

Franc Bergant, Offley Road 62, Lon-
don S. W. 9 (Tel. 01-735-66-55).

Avstrija

Ciril Lavrič, Kirchenstrasse 1, 4052
Ansfelden.

Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien
VIII.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Grat-
wein.

Anton Miklavčič, Kapellengasse 15,
9800 Spittal/Drau (Tel. 0-47-62/3
34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist, Stift, 6422
Stams.

Viktor Pernuš, Am Brand 9, 6900
Bregenz.

Belgija

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33,
Liège (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, Rue L. Empain 19,
B-6001 Marcinelle (Tel. 07/36-
77-54).

Francija

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75
Paris 20 (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg,

75 Paris 15 (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalar, 17 rue Claude
Debussy, 62 Liévin (Pas-de
Calais).

Anton Dejak, rue de la Victoire, 57
Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dau-
phiné, 57 Merlebach

P. Jakob Vučina, 6 rue de France,
06 Nice.

Nemčija

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Ster-
krade, Oskarstrasse 29 (Telefon
62-6-76).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen,
Schonfeldstrasse 36 (Telefon
29-13-05).

Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim,
A 4, 2 (Tel. 06-21/2-85-00).

Dr. Franc Felc, 7. Stuttgart-S.
Kolbstr. 15/1 (Tel. 72-2-78).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuser-
haldenweg 36 (Tel. (0711)-35-
21-74).

Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Roz-
man, 8 München 15, Schubstr.
2/I (Tel. 53-64-53)

Janez Sodja, 1 Berlin 19, Wundtstr.
40-44 (Tel. 306-78-41)

Nizozemska

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33,
Luik, Belgie

Švedska

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633
50 Eskilstuma (Tel. 016/11-31-54)

švica

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim,
Seebachstrasse 15, 8052 Zürich,
(Tel. Zürich 46-68-61).

Koroška: Celovec

Narodni svet koroških Slovencev je proslavljal dvajsetletnico svojega obstoja in dela. Slavnostna akademija se je vršila v nedeljo, 9. novembra, v veliki dvorani doma glasbe v Celovcu. V prvem delu proslave so bili kulturno-politični govori. Po Premrlovi „Koroški budnici“, ki jo je zapel zbor Koroške dijaške zveze, je imel pozdravni govor dr. Janko Zerzer, tajnik NSKS. Pozdravil je vse navzoče, posebno pa še prelata Aleša Zechnerja, ustanovitelja in prvega predsednika NSKS dr. Joška Tischlerja, dolgoletnega predsednika NSKS dr. Valentina Inzka, dež. svetovalca dr. Draga Štoka, zastopnika slovenskih organizacij iz Trsta, in druge odlične goste.

Sledili so nagovori častnih gostov. Slavnostni govornik, predsednik NSKS dr. Reginald Vospernik je imel govor „Narodni svet koroških Slovencev — včeraj — danes — jutri“. Za njim je govoril o kulturnem delu predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Erik Prunč.

Med odmorom je vsa dvorana ob klavirski spremljavi dr. Franca Cigana zapela „Nmv čez Izaro“.

Drugi del prireditve je začela folklorna skupina iz Sel in zaplesala štiri motive gorenjskih narodnih plesov. Dva dijaka sta nato recitirala

slovinci po svetu

„Ustoličenje“ in „Domovino“ Frana Ellerja. Akademski zbor iz Gradca je pod vodstvom Janeza Kampuša zapel tri pesmi. Po zborni recitaciji dijakov je nastopil mešani pevski zbor iz Globasnice, ki ga vodi Petjak. Selski plesalci so podali prekmurski narodni ples „Po zeleni trati“, spored pa je zaključil mešani zbor Koroške dijaške zveze pod večšo roko dr. Cigana.

Velika množica ljudi je sledila s pozornostjo in navdušenjem bogatemu programu in z dolgimi aplavzi izrekala zahvalo nastopajočim in organizatorjem. NSKS opravlja veliko in pomembno narodnostno delo in vsi tisti, ki goje slovensko pesem, jezik in folkloro, ohranjajo in poživljajo slovensko zavest na slovenskem Koroškem.

Gorica

Na praznik sv. Treh Kraljev je bil v goriški stolnici koncert božičnih pesmi. Nastopili so mladinski zbor iz Lovodenj, združeni moški pevski zbori in mešani zbor „Lojze Bratuž“.

SVETOVNE NOVICE

Severovzhodni argentinski škofje

Sedem argentinskih škofov iz provinc Corrientes, Chaco, Formosa, Misiones in severa Santa Fe, so izdali posebno pastirsko pismo o „Odnosu Cerkve do časnih dobrin“ v smislu socialnih načel iz Medellina. Te province imajo skupaj 321.922 kvadratnih kilometrov površine in nad dva milijona prebivalcev.

Dogodki v Rosario

Msgr. Bolatti, nadškof v Rosario, je za rožnovenski mesec izdal pastirsko pismo, v katerem prosi škofljane, da molijo za mir v svetu in v Cerkvi ter obžaluje hude poulične neredne v mestu Rosario. Msgr. Bolatti je napisal pastirsko pismo za pripravo na praznik Rožnovenske Kraljice, 7. oktobra, ki je zavetnica škofije.

Na materinski dan za Biafro

Argentinski pododbor mednarodnega FAO (Zveza Združenih narodov za poljedelstvo in prehrano) je za lanski materinski dan, 19. oktobra, izvedel dobrodelno nabirko v korist lačnim v Biafri. To nabirko so imenovali „Krožnik za povabljenega, ki ni mogel priti“. Vsak krožnik je stal 600 argentinskih pesov (malo manj kot dva dolarja). Zbrano vsoto so poslali v Biafro, krožnike pa so otroci darovali svojim mamicam za materinski dan.

Polje, mladina, poklici

Pet škofov iz srednje vzhodnega dela Argentine je na posebnem zborovanju obravnavalo skupaj z zastopniki duhovnikov iz teh škofij, o dušnopastirskem delu v poljedelskih predelih, med mladino in o vprašanju duhovniških poklicev.

Streho namesto vencev

Pokojni kardinal Fasolino, nadškof v Santa Fe, je prosil vse tiste, ki bi dali za vence ob njegovem pogrebu, naj ta denar raje dajo za zgradbo stanovanjskih hiš za potrebne. Do sedaj so zbrali že večjo vsoto v ta namen.

Duhovniki pol-delavci

Buenosaireški pomožni škof, msgr. Aramburu, je v pastirskem pismu o življenju in delu duhovnikov v „villas miserias“ dovolil za poskusno dobo nekaterim duhovnikom ta način dela. Povprečno bi ti duhovniki ne delali več kot polovico delovnega urnika dnevno. Ostali čas naj bo posvečen molitvi, dušnemu pastirstvu in osebnemu duhovnemu življenju. Živi naj več duhovnikov skupaj sredi med ljudmi v „villa miseria“. Nadškof v pismu pohvali velikodušnost teh duhovnikov.

Odlikovanje protestantske družine

General Jezusove družbe p. Arrupe, je odlikoval družino protestanta Franka Sharpa (Houston, Texas, ZDA) z naslovom „Ustanovitelji jezuitske province“. Zakonca Sharp in dve njuni hčerki z možema so pred desetimi leti podarili jezuitom zemljišča v vrednosti več milijonov dolarjev. Lansko leto so v isti namen, za ustanovitev nove redovne province darovali tri milijone dolarjev. Sv. oče je sprejel Mr. Sharpa z družino v posebni avdienci.

„Bratsko si razdelite“

S tem geslom so nemški katoličani in protestanti zbrali v lanskem letu doslej nad 200.000 dolarjev za

„tretji svet,“ to je za dežele v razvoju. S to vsoto bo možno uresničiti nad dvajset načrtov v Aziji, v Afriki in v Južni Ameriki.

Sveto pismo v cirilici

„Kratko sveto pismo s slikami“, ki je izšlo pred kratkim v slovenščini, tiskajo sedaj tudi v cirilici. Izdal ga bo srbski patriarhat v Beogradu.

Novo redovniške številke

Po zadnjem vatikanskem štetju je v desetih najvažnejših redovih naslednje število redovnikov: 34.762 jezuitov, 26.666 frančiškanov, 228.810 salezijancev, 16.584 šolskih bratov, 15.301 kapucinov, 10.125 maristov, 9.578 dominikancev, 8.805 redemptoristov, 7.526 oblatov Brezmadežne in 6.284 lazaristov.

Kongres mornarjev v Rotterdamu

Od 24. do 28. avgusta je bila v tem največjem evropskem pristanišču prva mednarodna ekumenska konferenca za apostolat med mornarji. Pobudo za ta kongres so dale katoliške organizacije „Apostolatus maris“ („Pomorski apostolat“), anglikanska misija za mornarje in britanska protestantska družba za mornarje.

„Dnevnik kardinala Bea“

P. Stephan Schmidt, tajnik umrlega kardinala Bea, je pripravil za neko angleško-amerikansko založbo knjigo „Dnevnik kardinala Bea“. Dnevnik obsega zapiske velikega ekumenskega delavca Bea, odkar je postal kardinal, leta 1959, do dneva njegove smrti leta 1968. Knjiga bo

pokazala širokopotezno prizadevanje tega izrednega moža za duhovno obnovo Cerkve.

Odlikovali so strežnico Pija XII.

Sestri Paskvalini Lehnert, ki je dolgo vrsto let gospodinjala pokojnemu papežu Piju XII., so v imenu nemškega državnega predsednika ob njeni 75-letnici izročili veliki zvezni zaslužni križec v odlikovanje in priznanje.

Razlika v petih letih

Število katoličanov v Indiji se je v zadnjih petih letih izredno razveseljivo povečalo. Leta 1964 jih je bilo 6.515.600. Letos pa so ugotovili, da jih je že 7.600.000.

Zanimiva zamenjava opatov

Opat benediktinske opatije sv. Matija v Trierju (Nemčija), Lavrencij Klein, se je nepričakovano odpovedal vodstvu samostanske družine. Menihi so za novega opata izvolili samostanskega brata Atanzija Polaga. Zveza benediktinskih samostanov je njihovo odločitev sprejela pod pogojem, da se da izvoljeni brat posvetiti za duhovnika. Novi opat ima šele trideset let. Rojen je bil v Frankfurtu in je vstopil v trierski samostan l. 1958. Bogoslovne študije je sicer končal, toda na lastno željo je bil posvečen le v diakona, ne pa v duhovnika.

Skromnost tudi v Evropi

V belgijskem pomorskem mestu Antwerpnu je bila pred nekaj leti ustanovljena nova škofija. Mestna uprava je hotela postaviti škofu primerno poslopje za njegovo stanovanje in urade. Škof Daens je ob pregledu načrtov izjavil, da ne more pristati na gradnjo take stavbe. Dejal je, da ne potrebuje reprezentativne palače, ampak le zgradbo, v kateri bo lahko opravljal potrebne škofovske zadeve.

Romanje k arškemu župniku

V Arsu v Franciji se je zbralo na god sv. Janeza Vianneya (8. avgusta) na tisoče romarjev in počastilo spomin arškega župnika ob 110-letnici njegove smrti.

Beranova dediščina

Češka zveza „Velehrad“, ki jo je ustanovil pokojni kardinal Beran, je izvolila za svojega novega predsednika msgr. Skarvada, nekdanjega Beranovega tajnika. Zveza „Velehrad“ ima namen skrbeti za dušno pastirstvo v tujini bivajočih Čehov ter pomagati češkemu romarjem v tujino ter katoliški Cerkvi v domovini.

Pravoslavno odlikovanje

Ruski pravoslavni patriarh Aleksej je odlikoval 72-letnega apostolskega administratorja Julijana Vainovodsa, katoliškega škofa na Letonskem, z odlikovanjem ruske pravoslavne Cerkve. Ob zlatomašnem jubileju mu je podelil red „Sv. Vladimirja, kneza.“

novice iz SLOVENIJE

Nova misijonarka

22. decembra zvečer je v ljubljanski stolnici nadškof dr. Pogačnik blagoslovil in izročil misijonski križ prof. Kristini Mlakar. 27. decembra je odpotovala v Lusako — Zambija, kjer bo delovala v misijonu slovenskih jezuitov.

Nova misijonarka se je rodila v enajstčlanski družini v Bohinjski Češnjici v župniji Srednja vas v Bohinju. Dva njena brata študirata bogoslovje.

Za misijonski poklic jo je navdušil zgled misijonarke Zinke Herceg, ki že deluje v Zambiji. Tudi njen brat Janez, jezuitski bogoslovec, se na Irskem pripravlja za misijonsko delo v Zambiji.

Mohorjeve knjige 1970

Za novo leto 1970 je Slovenska Mohorjeva družba izdala tele knjige: 1) Mohorjev koledar 1970; 2) Slovenske večernice števil. 120: Gorjani, Ivan Podržaj; 3) Jože Dolenc: Božič na Slovenskem; 4) Vekoslav

Grmič: Med vero in nevero; 5) Slovenska pesmarica.

Prof. Matija Tomc — 70-letnik

Prav na božič 1899 se je rodil v župniji Podzemelj (Bela krajina). Leta 1923 je pel novo mašo in nato odšel študirat na Dunaj, kjer je z odliko končal tamošnjo glasbeno akademijo. Bil je profesor glasbe na škof. gimnaziji v šentvidu v Ljubljani, od l. 1935 do 1946 je poučeval orgle na ljubljanskem konservatoriju. Od tedaj župnikuje v Domžalah.

Njegovo skladateljsko delo je zelo obsežno. Tudi v pokoncilski liturgični obnovi živo sodeluje in komponira potrebne skladbe.

Duhovniški jubilej v ljubljanski nadškofiji v letu 1970

Zlato mašo bo imel letos samo Franc Blažič, župnik v pokoju v Kolaratu; biserno mašo pa Franc Šmit, župnik v Kovorju. V mašnika je bil posvečen leta 1910 v Jeruzalemu.

Birma in kanonična vizitacija
bo v letu 1970 v dekanijah Radovljica levi breg Save, Novo mesto in Črnomelj.

Birmanih v letu 1969

v letu 1969 je bilo v ljubljanski nadškofiji birmanih 8499. Od tega največ v ljubljanski stolnici in sicer 1064, najmanj pa pri Sv. Lenartu nad škofjo Loko in sicer 30.

Župnik Kristjan Cuderman — umrl

18. decembra 1969 je v domu za onemogle duhovnike v Kamniku umrl Kristjan Cuderman, župnik v pokoju, star 73 let. Kaplanoval je dve leti v Dolenjskih Toplicah in pet let v Trebnjem. Župnijo Hotič je upravljal devet let. Leta 1939 je bil imenovan za župnika v Ratečah. Vojna leta je po vrnitvi iz Hrvaške preživel pri župniku in dekanu Kogovšku na Koparju. Po vojni se je vrnil nazaj v Rateče. 21 mesecev je bil v zaporu. Nato je bil ekspozit v kraju Izlake. Leta 1957 pa je prevzel župnijo Podbrezje. Pokopal ga je škof dr. Lenič.

Franc Vavpetič, žup. šenčurški, umrl

1. decembra 1969 je umrl v šenčurju Franc Vavpetič, župnik šenčurški, prodekan in duhovni svetnik, star 78 let. Bil je močna duhovniška osebnost, izredno nadarjen, matematik in jurist, izvrsten katehet, govornik in organizator. V šenčur je prišel že leta 1927.

Anton Petrič, župnik in dekan na Breznici — umrl

22. decembra je umrl v bolnišnici

na Golniku Anton Petrič, župnik in dekan na Breznici, star 66 let. Maturo je na šentviški gimnaziji leta 1924, dve leti je študiral pravo, leta 1926 pa je vstopil v bogoslovje. Kaplan je bil osem let v Mirni peči in eno leto v Mengšu. Leta 1940 je postal župnik v Mirni peči. Po vojni je bil osem let v zaporu. Po vrnitvi je najprej pol leta upravljal župnijo Smlednik, jeseni leta 1953 pa je prevzel župnijo Breznico. Ob udeležbi 40 duhovnikov ga je na dan pred božičem pokopal nadškof dr. Jožef Pogačnik.

Jožef Klemenčič, skladatelj in župnik — umrl

22. decembra 1969 je v Domu onemoglih na Bokalcih umrl Jožef Klemenčič, skladatelj in župnik v pokoju, star 77 let. Kaplanoval je v Starem trgu pri Ložu, Metliki. na Dobravi pri Ljubljani, na Koroški Beli, v Dobu in Šmartnem pri Litiji. Upravljal je župnijo Mengeš, Leše in Koprivnik v Bohinju. Bil je tudi skladatelj. Kritiki trdijo, da je njegova skladba „Poglejte, duše, grob odprt“ najlepša slovenska velikonočna pesem. Pokopal ga je škof dr. Lenič.

Profesor dr. Vinko Močnik — umrl

Dne 24. decembra 1969 je v ljubljanskem frančiškanskem samostanu umrl dr. Vinko Močnik, redni profesor cerkvenega prava na ljubljanski teološki fakulteti, star 81 let. Že leta 1922 je postal profesor cerkvenega prava v Mariboru. Pokopali so ga 27. decembra v njegovi rojstni vasi oziroma fari Sv. Antona v Slo-

venskih Goricah. Pokopal ga je škof dr. Grmič.

Slovenija ob koncu leta 1969

Katoliški glas je dne 1. januarja 1970 prinesel tele ugotovitve: „Še vedno vrsta osnovnih izkrivljenosti duši zdrav razvoj slovenskega življenja. Glavna napaka celotne družbene ureditve je pač ta, da v temeljnih vprašanih slovenskega življenja odloča edinole Zveza komunistov. Iz tega prisilnega varuštva izhajajo sledeče izkrivljenosti: še vedno ne smejo imeti vojne in povojne žrtve komunizma svojih grobov in dobrega imena, slovenska kultura in prosveta sta še vedno omejeni na ustanove in organizacije, ki jih dopušča režim; tisk, radio in TV so v rokah oziroma pod strogo kontrolo partije; svobodni poklici so še vedno le bolj tolerirani... Cerkev ovirajo pri zidanju novih cerkva. Krščanska vzgoja mladine je omejena na verouk v cerkvenih prostorih. Cerkvenih šol ni, v državnih pa so tako učitelji kot učenci dostikrat zaradi svojega verskega prepričanja predmet diskriminacije... Krščanska dobrotelost se ne sme organizirati. Tudi niso dopustne verske in katoliške organizacije. Škofje zaman prosijo, da bi bil božič proglašen za praznik, ker o tem še vedno odloča pet odstotkov komunistov in ne 95 odstotkov ostalega prebivalstva“

Škofje ob izseljenki nedelji

Že mnogo let obhajamo pri nas na prvo adventno nedeljo „izseljenko nedeljo“, kakor nam jo tudi na-

roča nedavno izišlo navodilo svetega sedeža „v pastirski skrbi za izseljence.“

Ta dan naj bi mi doma in vi, naši dragi „po svetu razkropljeni bratje in sestre“, še bolj začutili, da smo vsi sinovi enega, čeprav malega naroda, obenem pa tudi sinovi ene matere, katoliške Cerkve. Veže nas torej naravna in nadnaravna vez v eno samo družino...

Problem izseljevanja ima pri nas že dolgo zgodovino. Po Ameriki in Kanadi je mnogo pokopališč s skoro samimi slovenskimi imeni. Zadnja desetletja pa je šlo čez mejo toliko naših ljudi, da danes skoro ni več vasice pri nas, iz katere ne bi bilo vsaj nekaj ljudi odsotnih, bodisi začasno, bodisi za stalno. Vsakdo, ki je obhajal svoje slovo in odhajal z doma, je imel svoj posebni razlog...

Boli nas tako močan odtok naše krvi v tujino in bojimo se, da se bodo slej ali prej morali doma pokazati znaki slabokrvnosti. Če pomislimo pri tem še na večje upadanje natalitete pri nas, nas mora zares prevzeti strah pred postopnim izumiranjem naroda...

Ko odhajate v tujino, dragi bratje in sestre, nesite s seboj vso bogato dediščino svojih domov. Ljubite svoj jezik, ljubite vso narodovo kulturo. Zastopajte ponosno pred drugimi narodi naš mali narod. Njegova zgodovina je tako lepa in njegovo duhovno bogastvo je tako veliko, da nas ni treba biti sram pred nikomur. Ostane povsod zavedni Slovenci...

1 Poglobimo svojo vero, ki je vera ljubezni.

2 Toplo, krščansko družinsko življenje. Če pa po družinah ne bo ljubezni in solidarnosti — od kod naj pride v širše skupnosti?

3 Vzgajajmo sebe in mladino v ljudi širokega zanimanja, velikodušnosti, požrtvovalnosti.

4 Pogosto si izprašajmo vest ob misli na tisto odločilno sodilo ob smrti: kako in koliko bližnjemu izkazuješ ljubezen; koliko opuščaš dobra dela in kaj delaš proti ljubezni.

5 Študij socialnega vprašanja. Socialno vprašanje med nami: revščina, bolezen, zapuščenost; nevarnosti za vero, nrvnost.

6 Bodimo na jasnem o svojih pravicah — osebnih, družinskih, društvenih, skupnih — in o svojih dolžnostih, a predvsem med sabo poudarjajmo svoje dolžnosti in jih izvršujmo.

7 Izboljšanje položaja se začne pri sebi: priznajmo vsak svojo krivdo in ponudimo svojo roko in nikdar ne odbijmo roke, ki se nam proži v spravo!

8 Naše obzorje naj sovpadе z obzorjem Cerkev: v vidu imejmo najvišje cilje in najbolj pereče potrebe božjega kraljestva.

9 Ne iztržimo se iz svojega naroda! Duhovno živimo v njem! Dolžni smo nanj misliti in zanj delati. Sami pa bomo tako črpali tiste duhovne sokove, ki so nam tako potrebni.

10 Živimo v božji milosti! Molimo drug za drugega, molimo za skupne zadeve!

**DESET
MISLI
ZA
MEDSEBOJNO
ŽIVLJENJE**

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Bs. Aires, Argentina

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentinini in obmejnih državah znaša pesov ley 18.188 27.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje procvrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Hotimir Gorazd

DUHOVNO ŽIVLJENJE